

maandblad van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers

Onze Vogels

nummer 04 - april 2021

■ GEELGORS ■ SCHARRELAAR

EXPERT RUIKEN

De meeste vogelsoorten beschikken niet over een reukorgaan. De beste 'neus' onder de vogels heeft de kiwi. Deze nachtvogel komt alleen voor in Nieuw Zeeland. De kiwi heeft de maat van een forse kip en is helemaal aangepast aan het leven op de grond. Hij leeft van wormen, insecten en andere ongewervelden. Aan het uiteinde van de snavel bevinden zich de twee neusgaten. Hij voedt zich door de snavel in de grond te steken om z'n voedseldieren te vinden. Zijn goede reukzin komt hem hierbij goed van pas. Daarnaast eet hij ook wel fruit, kleine krabben, amfibieën en rivierkreeften.

Behalve de beste reukzin heeft de kiwi nog een ander record in handen: dat van het in verhouding tot het lichaamsformaat grootste ei. Het ei van de kleine kiwi bedraagt 26 % van het lichaamsgewicht!

Er worden vijf soorten onderscheiden, allemaal voorkomend in Nieuw Zeeland. De vogels worden er zeer streng beschermd en dat is zeker nodig. De grootste bedreiging vormen roofdieren die ooit door de mens in Nieuw Zeeland zijn geïntroduceerd zoals de kat en de hermelijn. Er wordt gesteld dat zo'n 95% van de jonge kiwi's het eerste levensjaar niet overleeft. Er worden door de overheid allerlei beschermingsmaatregelen genomen zoals bestrijding van roofdieren, uitzetten van vogels in gebieden waar

Noorder eiland bruine kiwi (*Apteryx mantelli*), foto Shutterstock

wenig roofdieren voorkomen, uithalen van de eieren en die in gevangenschap uitbroeden en de jongen op een minder kwetsbare leeftijd loslaten in het wild. Een kiwi kan heel snel rennen en zich redelijk goed verdedigen met z'n scherpe drietenige poten. Een kiwi kan wel twintig jaar oud worden.

KBOF DE WITTE SPREEUWEN

Het meest gelezen Belgisch Ornithologisch tijdschrift, pagina's boordevol informatie over vogels.
Voor een jaarabonnement in Nederland gireert u € 38,- via een Europese overschrijving bij de KBC bank.
Het IBAN rekeningnr. BE33 7330 0642 3046 en
BIC code = KREDBEBB
t.n.v. KBOF - Van Paesschen François,
Molenheide 8, te B-2870 Puurs.

Alle leden ontvangen maandelijks het clubblad van de KBOF, **DE WITTE SPREEUWEN**
Inschrijvingen en gratis proefnummer op aanvraag bij
Achten Paul, Evelaarstraat 78, B 9180 Lokeren België.

E-mail: ledenadministratie@kbof.be
Bezoek onze website <http://www.kbof.be>

NIUW www.tauros-diagnostik-shop.de

naamloos bestellen betalen opsturen registreren

Vogelliefhebbers in Nederland Goed nieuws over 'DE VOGELWERELD' A.O.B.

Steeds meer Nederlandse liefhebbers willen een abonnement op het tijdschrift 'De Vogelwereld' van A.O.B. Speciaal voor die mensen heeft het bestuur een speciale regeling uitgewerkt. Nederlandse liefhebbers kunnen voortaan door slechts 37 euro te storten op het rekeningnummer BE05 7390 1147 2875 - BIC GEBA BE BB een jaar lang ons tijdschrift ontvangen.

Gelieve naam en volledig adres te vermelden bij de betaling. 'De Vogelwereld' verschijnt 11x per jaar.
9x op 48 blz. A4 en 2x op 64 blz. A4

Uw kan een gratis proefnummer downloaden van www.aobbel.be

GENDIKA

LABORATORIUM VOOR
GENETISCH ONDERZOEK

Vogels

Duiven

Dieren

Al meer dan 20 jaar gespecialiseerd in DNA onderzoek

Geslacht Ziekte Verwantschap Soorten

Voor informatie bel (+31) 0598-619343
of ga naar www.gendika.com

2. Expert reukzin, **4.** Column voorzitter, Het houden en kweken van de geelgors, **8.** De driekleurmonn, **10.** De rood- en geelvoorhoofd kakariki, **12.** column keurmeester, **13.** Scharrelaar, **16.** Vogelflitsen, **17.** Bruinborst rietvinken, **20.** De Europees roodmus, **22.** Birding Colombia 4, **24.** Draaihals, **26.** In de keuken van .... Jan Keppel, **28.** Wat verstaan we onder model?, **30.** Beginnen met vogels deel 2, **33.** Bondsmededelingen, **34.** NBW info, **35.** Kalender

Een voorpagina: Scharrelaar, foto Shutterstock

colofon

LIDLEVER

'Onze Vogels' is het maandelijke tijdschrift van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers. Een organisatie van vogelliefhebbers met ca. 23.000 leden. De NBW is opgericht in 1933. De totale oplage van Onze Vogels bedraagt 24.000 exemplaren.

Het tijdschrift wordt toegezonden aan leden, verspreide leden en binnen- en buitenlandse abonnees. Men wordt lid van de NBW door zich aan te sluiten bij een van de circa 500 plaatselijke verenigingen van de bond. Ook bestaat voor iemand die principieel geen lid wenst te worden van een afdelingsvereniging om verspreid lid worden van de NBW. Een verspreid lidmaatschap kost € 40,- per jaar (bij automatische incasso – anders zijn € 2,50 extra administratiekosten verschuldigd).

ABONNEMENTSPRIJZEN

Nederland € 30,- (bij automatische incasso – anders zijn € 2,50 extra administratiekosten verschuldigd), België € 32,-, Prioritypost naar alle andere landen € 94,-. Verspreid lid buitenland: bovenvermelde bedragen met € 10,00 verhoging. Het abonnementsjaar loopt van 1 januari tot en met 31 december.

ADRES

NBW, Postbus 74, 4600 AB Bergen op Zoom tel. 0164-235007, e-mail: info@nbw.nl, website: www.nbw.nl
Bankrekeningen: ABN AMRO bank, IBAN: NL55ABN0468999262 (BIC: ABNANL2A) - ING bank: IBAN: NL96ING0001148324 (BIC: INGBNL2A) t.n.v. Ned. Bond van Vogelliefhebbers. De NBW staat ingeschreven in het verenigingsregister van de Kamer van Koophandel en Fabrieken te Breda onder nummer 40280624.

BIJDRAGEN

Hoofdredactie: Henk Braze – te bereiken via E-mail: hbraze@icloud.com
Redactieadres: Bonds bureau NBW, t.a.v. redactie Onze Vogels, Postbus 74, 4600 AB Bergen op Zoom. Tel. 0164-235007 E-mail: info@nbw.nl. Verspreide leden kunnen hun jaarlijksmaatschap telkensmaale per 31 december opzeggen via het Bonds bureau.

ZAKELIJKE ADVERTENTIES

Tarieven en deadlines voor zakelijke advertenties zijn te verkrijgen bij Jan Franken, via het bonds bureau te Bergen op Zoom.

VERANTWOORDELIJHEID

De Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers is niet verantwoordelijk voor de gepubliceerde advertenties en kent

geen verplichting tot het openen van advertenties. De auteurs blijven verantwoordelijk voor de inhoud van hun artikelen. Deur publicatie neemt de NBW geen enkele aansprakelijkheid op zich. Overname van artikelen, illustraties, foto's of gedeelten daarvan is zonder schriftelijke toestemming niet toegestaan.

VOORLEZING

Maarten Molenaar, Dock35 Marketing, Doetinchem

DRLK Senefelder Miset B.V., Doetinchem

Het volgende nummer wordt ter post bezorgd in de tweede volle week van de volgende maand.

BEËINDIGING LIDMAATSCHAP

Afdelingsleden kunnen, indien gewenst, hun lidmaatschap beëindigen middels opzegging bij de vereniging waar zij lid zijn. Dit kan per kwartaal. Verspreide leden kunnen hun jaarlijksmaatschap telkensmaale per 31 december opzeggen via het Bonds bureau.

De NBW is internationaal aangesloten bij COM-Mondial & Entente Européenne d'Aviculture et de Cuniculture

Het houden en kweken van

Mannerje

de Geelgors

De geelgors is een van de Europese vogels die als eerste in de voliere gehouden mocht worden, maar toch is het niet zo'n populaire voliere vogel geworden als bijvoorbeeld de sijs en de putter. Tekst: Reme Kanne, Foto's: Hroek Bourge

Dat de geelgors niet zo populair is heeft natuurlijk te maken met het feit dat er geen mutaties van de vogel aanwezig zijn in de liefhebberij en ook vraagt de kweek toch een klein beetje meer aandacht dan die van de gemiddelde Europese vogel. Maar moeilijk is het kweken met de geelgors zeker niet.

Zelf heb ik altijd een zwak voor de 'klassieke Europese soorten' die als eerste in de voliere gehouden mochten worden. Ik weet nog heel goed dat ik toen ik zo'n vijftien jaar was voor het eerst geelgorzen probeerde te kweken. Dit koppel bestond uit een jonge pop en een overjarige man ongeveer zeven jaar oud. Deze man was prachtig geel en zong werkelijk de hele dag. Ik weet nog goed dat ik de koning te rijk was toen ik voor het eerst jongen bij had dit koppel. Helaas was mijn kennis

van voeding en de benodigde vitaminen en mineralen toen nog niet zo als nu, en dacht ik dat het wel goed zou komen met een paar meelwormen en wat vismaden. Het resultaat was bedroevend, allemaal jongen met vergroeide poten en er kwam er uiteindelijk geen één gezond jong op stok.

Een paar jaar geleden begon het toch weer te kriebelen om nog eens een paar geelgorzen aan te schaffen. Sindsdien houd ik weer een koppel geelgorzen in een beplante voliere van 5x4x3m (LxBxH). Deze voliere is geheel open, en het dak bestaat uit kunststofglas met daarover heen een laag wit schaduwdoek tegen de ergste warmte en als bescherming tegen roofvogels zoals de sperwer. In een hoek van de voliere is een overdekt gedeelte van 2,5 x 1 meter waar de vogels gevoerd worden en ook diverse

slaapgelegenheden zijn aangebracht. De voliere is beplant met Koreaanse dennen (prikken niet), varens, olifantsgras, coniferen, klimop en kamperfoelie. Daarnaast laat ik veel onkruid zijn gang gaan in de voliere waardoor het een mooie begroeide bedoening is in de zomer, wat de jonge vogels veel beschutting biedt.

De geelgorzen zijn bij mij totaal niet agressief tegen andere vogels. Gemiddeld kweek ik met drie of vier koppels vogels in deze voliere en nog nooit hebben de geelgorzen andere voliere bewoners het leven zuur gemaakt. Wel kregen ze vorig jaar zelf behoorlijk op hun kop van een koppel blauwborsten. Dit jaar zaten er ook een paar wildkleur sijzen in de voliere, en ik dacht dat zo'n geel gekleurde sijs nog wel eens een probleem kon worden voor de geelgors, maar ze kijken hier nog niet naar om. De geelgors kan nog wel is wat schuw zijn in de voliere, maar dit verdwijnt wel na dat ze beter gewend raken aan hun verzorger. Dit jaar ben ik van start gegaan met een jong koppel van 2017. Dit koppel had ik bewust opnieuw opgezet zodat ik een jonge man van 2017 kon aanhouden om dit jaar nog weer mee naar de tentoonstelling te kunnen. Een geelgors man wordt namelijk elk jaar monier. Zo zijn eerste jaar vogels nog niet echt geel te noemen, maar worden deze mooier naargelang ze ouder worden. Ik heb wel eens een geelgors man gehad van zeven jaar oud, die bijna helemaal geel was op de kop, borst en flanken.

Marnetje

Het koppel deelde de volière dit jaar met een trio kleine putters en een koppel sijen. De geelgorzen zaten de hele winter buiten in de volière. De vogels hebben totaal geen last van koud weer en ook hoeven de vogels eigenlijk nooit preventief behandeld te worden tegen coccidiose of andere ziektes. Dit maakt de geelgors een ideale vogel om in een open (biotoop) volière te houden.

De kweek

De geelgors begint zoals de meeste Europese vogels ongeveer eind april met de nestbouw. Dit jaar begon mijn man vanaf half april volop te zingen en uit ervaring weet ik dat het dan niet lang meer duurt voordat de pop begint met het bouwen van het nest. Dit duurde dan ook niet lang en vanaf 25 april zag ik de pop regelmatig met nestmateriaal rondvliegen. Het eerste nest bouwde de pop in een goudvinkkappelletje op ongeveer 50 cm boven de grond. Dit kappelletje had ik speciaal voor de geelgorzen tussen de beplanting opgehangen. Het nest bestond vooral uit kokosvezel en is in verhouding met andere vogels vrij diep en groot. Op 29 april werd het eerste ei gelegd, en op 3 mei startte de pop met broeden op vijf eieren.

Gezien de conditie van de man twijfelde ik niet of de eieren bevrucht zouden zijn, en bij mij de dagelijkse nestcontrole op 15 mei lagen er vier mooie donzige

Pop geelgors

jongen in het nest. Het vijfde ei of jong heb ik nooit terug gevonden. Nu kwam het er op aan om de vogels van voldoende levend voer te voorzien. De geelgors eet het grootste gedeelte van het jaar vooral zaden, maar is in de kweektijd een echte insecteneter. Geelgorzen hebben ook geen krop zoals de meeste zaadeters en voeren de insecten rechtstreeks vanuit de snavel en de jongen slikken deze gelijk door waarna de insecten in de maag van de jonge vogels verdwijnen. Ik was voorbereid op de jonge geelgorzen en had daarom enkele weken daarvoor al een fruitvliegen kweek opgestart. Kort samengevat bestaat dit uit twee emmers

waar ik drie cm fruitvliegen substraat in doe (aangelengd met water) en een paar stukken banaan. Hier bovenop komen een paar flinke handen houtwol te liggen en ik doe 'n bakje gekochte fruitvliegen in deze emmers. Dan dek ik de emmers af met een oud wit T-shirt en een postbode elastiek. Na ongeveer tien dagen krioelt het in de emmers van de fruitvlieg larven en na ongeveer 18 dagen zitten de emmers vol fruitvliegen en blijft dit maar door kweken. Regelmatig doe ik er dan nog wat stukken banaan bij in en soms kan je zo'n emmer wel zes weken in de volière laten staan. Daarnaast kregen de vogels nog mini meelwormen, levende

buffalowormen en pinky's en buffalowormpjes uit de vriezer. Alle levende insecten worden 24 uur voor het voeren op een vitamine rijke voeding gezet en daarna nog rijkelijk bepoederd met Avis Cibum insectenstrooipoeder. De diepvries insecten spoel goed ik af onder de kraan en daarna gaat er ook een flinke laag insectenstrooipoeder over heen zodat er echt een laagje om de insecten heen kleeft. Dit alles wordt minimaal twee keer per dag vers gevoerd, en bij warm weervoer ik zo mogelijk zelfs drie of vier keer verse insecten.

De eerste ronde voerde dit jaar eigenlijk alleen de pop de jongen, en heb ik de man nooit zien meevoeren. Hier verbaasde ik me wel enigszins over, want meestal voert de man direct flink mee als er jongen zijn maar deze man had daar duidelijk geen zin in. Wel zong hij vlak boven het nest de hele dag zijn hoogste lied van s' ochtends vroeg tot s' avonds laat. Jonge geelgorzen groeien ontzettend snel en na vier dagen kon ik de jongen dan ook al ringen met 2,9 mm, wat nog prima ging. De jongen zagen er bij het ringen mooi en gezond uit, en ook de ontlasting zat keurig in een vliesje.

De jongen werden ontzettend goed gevoerd door de pop en groeiden als kool. Omdat geelgorzen zo snel voeren is een juiste voeding essentieel voor een goede ontwikkeling van de jongen. Omdat hun lichaam zo snel groeit is het van belang dat de voeding voldoende vitaminen en mineralen bevat om deze groei bij te kunnen houden. Zo krijgen de meelwormen en Buffalo wormen veel calcium in hun voeding zodat dit ook in de jonge vogels terecht komt. Daarnaast heb ik de jongen in het nest regelmatig eens wat handopfok voeding toegediend met een spuitje en een kropnaald, om ze nog net even wat extra power mee te geven tijdens de groei. Hieraan voegde ik af en toe ook nog wat vitamine AD3 toe, om de calciumopname in de vogels te bevorderen. Hierdoor voorkom je afwijkingen zoals vergroeide poten. Dit probleem kom ik regelmatig tegen bij kwekers van insectenetende vogels en is vrijwel altijd te wijten aan een te eenzijdige voeding en tekort aan Calcium en vitamine A en D3. Na twaalf dagen verlieten de jongen op 26 mei het nest. De eerste dagen verschuilen de jongen zich tussen de beplanting en zag ik af en toe er is één tegen het gaas aan fladderen. Zo'n vijf dagen na het uitvliegen zag ik de jonge vogels steeds meer en toen ik s' avonds na mijn werk

een keer vier jongen tegelijk op een stok zag zitten wist ik dat ze het alle vier gered hadden. Na ongeveer veertien dagen eten de jonge vogels zelfstandig en heb ik ze uit de volière gevangen om de ouders rustig aan een volgende ronde te kunnen laten beginnen.

De volgende ronde liet niet lang op zich wachten en 10 juni had de pop alweer het eerste ei gelegd. Ditmaal was er een nest op de grond gebouwd tussen de varens. Helaas verliep dit nest niet zo voorspoedig als het eerste nest. Toen de pop een week zat te broeden kreeg ik s' nachts bezoek van een uil op de volière, en heeft de pop helaas haar nest verlaten. De volgende ochtend is de pop niet teruggegaan naar het nest, waarschijnlijk omdat zij al aanvoelde dat de eieren waren afgestorven. Deze pech hoort helaas soms ook bij de hobby.

Na deze mislukte ronde begon de pop weer aan een nieuw nest. Dit nest had ik een beetje gemist want ik had de pop niet met nestmateriaal zien slepen. Toen ik eind juni wat aan het schoonmaken en snoeien was in de volière schoot de pop ineens vlak voor mijn neus uit een kerstboom van het nest, en ja hoor, een prachtig vrijstaand nest met vier eieren. Omdat ik niet precies wist wanneer de pop was gaan broeden keek ik elke dag even bij het nest, en op 4 juli lagen hier vier prachtige jongen in. Deze ronde is eigenlijk identiek verlopen aan de eerste ronde, alleen voerde de man nu opeens

wel mee vanaf de eerste dag. Op 16 juli zijn de vier jongen ook gezond en wel uitgevlogen en op het moment van schrijven bijna zelfstandig.

Africhten van de jongen

Jonge geelgorzen zijn na het uitvliegen meestal vrij schuw vogels, vooral als deze in een grote beplante volière geboren zijn. Zelf probeer ik altijd ook een aantal geelgorzen af te richten voor de show en met een beetje liefde en aandacht zijn ook de jonge geelgorzen uit een grote volière echt wel tam te krijgen. Wanneer de jonge geelgorzen zelfstandig zijn vang ik ze uit de volière en zet ik ze per nest (dus met vier of vijf vogels) in een vluchtje ongeveer 2 meter om rustig uit te kunnen ruilen. Dagelijks krijgen de geelgorzen naast hun zaad en eivoer nog een portie pinky's en buffalowormpjes met insectenstrooipoeder waar ik ook nog wat Tagetes poeder aan toevoeg voor de kleur van de vogels. In de vlucht staat de hele dag door badwater ter beschikking wat ik twee keer per dag ververs. Regelmatig geef ik ook wat onkruiden zoals vogelmuur, zuring en bijvoet aan de geelgorzen; hier wordt dankbaar gebruik van gemaakt. In deze vluchten ruilen de geelgorzen meestal zonder problemen door. Na de rui zul je zien dat de geelgorzen al een stuk rustiger zijn dan toen ze in de vlucht geplaatst werden. Wanneer de vogels begin september helemaal door de rui zijn zoek ik de mooiste mannen en poppen uit voor de show en plaats deze dan per vogel in een broedkooi >>

Het zal toch niet waar zijn.....

Op zondagochtend is het al vele jaren vaste prik om onder het genot van een kop koffie de weekendbijlage van de Leeuwarder Courant te lezen. Zo trok op de laatste dag van februari een artikel over het jubileum van de "Steatesaal", of te wel de vergaderzaal van de Provinciale Staten van Friesland die het 125 jarig bestaan viert, mijn aandacht. Commissaris van de Koning Arno Brok is een groot liefhebber van de alom aanwezige heraldiek, symboliek, historie en uitgebeelde levenswijsheden en leidt de journalist enthousiast rond in zijn vergaderruimte, zoals ook het tv programma Hier zijn de Van Rossemers, al eens vol lof over het gebouw gerapporteerd had.

Zelf ben ik jaren geleden ook al eens in de zaal geweest en heb ook ik me vergaapt aan al die wapenschilden, heroïsche tafereelen, en Friese heldendaden die op muren, brandschilderde ramen, hoofsrijwerken, het plafond en balkon te zien zijn. Zelfs op de koppen van de steunbalken waar het balkon op rust zijn namen en wapens van historische Friezen geschilderd, zoals schrijver Gysbert Japicx, sterrenkundige Eise Eisinga en Ubbo Emmius..... Die laatste kende ik als naamgever van een Leeuwarder leraren opleiding, maar wie was die man? In de beschrijving stond dat de uit Duitsland afkomstige Calvinist Ubbo Emmius (1547-1625) rector van de Groninger universiteit en geschiedschrijver van de Friese geschiedenis was.

Pas toen zag ik de bijgevoegde foto! Op het naamschild stond onmiskenbaar een gele kanarie afgebeeld. Het kan toch niet waar zijn, dat deze meneer toen al kanaries had??? En wie zou dat beter

kunnen weten dan mijn grote vriend, tevens levende encyclopedie, almanak, wet kenner, kanarioloog én -historicus, Henk van der Wal. Via de mail direct gevraagd of hij het al gelezen had, en dat had ie... en hij was ook al bezig om dit uit te zoeken..

Henk was in zijn vrije tijd al regelmatig in het Leeuwarder stadsarchief te vinden om informatie te zoeken over de eerste aantoonbaar gehouden kanarie van Friesland. In zijn boek Kooivogels en hun Cultuurhistorie in Friesland, bestaande uit drie delen waarvan het eerste de historie van de eerste kanaries in Leeuwarden beslaat, lezen we dat de oudste beschreven en dus aantoonbaar gehouden kanarie terug te voeren is naar 1593. In de stadsarchieven is een document aanwezig met de inboedelbeschrijving van de stadsadvocaat MR Sybrand Baert, die 1 Kanarijvogel en Koefke aan zijn nabestaanden naliet. (digitaal te verkrijgen via hkvdwal@planet.nl) Het is dus heel goed mogelijk dat Ubbo Emmius vanuit Duitsland komende al kanaries meegenomen heeft naar Nederland en dan moet Henk zijn uitgave deels herschrijven. De Duitse route wordt al als mogelijk importroute door Henk beschreven en dat zou betekenen dat de eerste kanarijvogel wellicht enkele tientallen jaren eerder al, misschien nog net voor de Tachtigjarige oorlog, in Friesland aankwam. Intrigerend allemaal.

Klaas Snijder
bondsvoorzitter

Vervolg Geelgors

van 60x50x40 cm. Mijn showvogels blijven eigenlijk het hele wedstrijdseizoen in deze kooien zitten. Aan de kooien hang ik dagelijks een badhuisje waar de geelgorzen dankbaar gebruik van maken. Wanneer de vogels na zo'n twee weken aan de broedkooien gewend zijn plaats ik ze af en toe een of twee dagen in een tentoonstellingskooi. In deze kooien is een plastic kapje aangebracht tegen het beschadigen. Na zo'n drie weken doe ik de vogels steeds vaker in de tentoonstellingskooi, en na een paar weken zul je zien dat de vogels er aan gewend zijn. Ook met een paar meelwormen kun je heel wat vertrouwen kweken bij je geelgorzen. Zelf geef ik aan de showvogels zo vaak mogelijk wat lekkers wanneer ik bij ze kom en hiermee win je ook het vertrouwen van je vogels. Meestal is het dan ongeveer half oktober, en heb je je vogels precies op tijd voor de shows afgericht.

Nest met vier eijjes

Resume

De geelgors is voor mij een ideale vogel om in een gemengde beplante vollere te kweken. De vogels zijn niet bijzonder agressief, en kweken over het algemeen erg goed en zijn ontzettend sterk. Waar rekening mee gehouden dient te worden

is dat de geelgors in de kweektijd een echte insecteneter is. De kweek valt of staat dan meestal ook met het juiste aanbod van kwalitatief goede insecten. Met acht gezonde jongen van de geelgors op stok ben ik ontzettend tevreden. Op naar de tentoonstellingen!

De Driekleurnon

Lonchura malacca malacca

De driekleurnon is de meest gehouden ondersoort van de zwartbuiknon. Zij heeft als enige van de elf ondersoorten een grotere zuiver wit gekleurde veerpartij in borst en flanken. Deze sneeuwwit gekleurde veerpartijen zijn uniek bij de prachtvinken (de wildkleur wel te verstaan). tekst: H. Mitsch, Waldorf

Net als de zwartkopnon was de driekleurnon in het midden van de 19e eeuw al geruime tijd in de handel en sinds die tijd behoort ze nog steeds tot de soorten die regelmatig en in grote aantallen geïmporteerd worden. Kweekresultaten werden echter slechts zelden behaald; de eerste kweek kwam tot stand in 1929. Ook na die tijd zijn slechts zelden kweekverslagen gepubliceerd in de diverse vogeltijdschriften.

Herkomst

De driekleurnon komt voor in Zuid-India en op Sri Lanka. Mannetjes en popjes zijn hetzelfde gekleurd en het enige waaraan met zekerheid het geslacht kan worden vastgesteld is het gezang van het mannetje. De paren trekken veel samen op en zitten vaak dicht tegen elkaar aan waarbij ze elkaars verenkleed poetsen. Net als andere ondersoorten van de zwartbuiknon stelt de driekleurnon

weinig eisen aan huisvesting en verzorging. H. Mitsch concludeerde naar aanleiding van een onderzoekje onder een vijftigtal vogels dat deze nonnen in gevangenschap gemiddeld 9,3 jaar oud werden!

Vrije partnerkeuze

Zelf had ik meer moeite om tot goede broedresultaten te komen met deze nonnensoort dan met de zwartkopnon. Dat had minder te maken met het feit dat het de driekleurnon betrof dan met het feit dat ik in eerste instantie slechts één koppeltje had aangeschaft. Indien mogelijk worden door mij in principe telkens twee of drie koppeltjes van één soort aangeschaft, of wanneer het vogels betreft zonder geslachtskenmerken, minstens zes stuks. Vanwege plaatsgebrek werd bij de aankoop van de driekleurnonnen echter afgeweken van deze regel en werd een gegarandeerd koppeltje aangeschaft. Het was weliswaar een koppeltje dat

Foto H. Branje

een jaar eerder was gefokt, maar om de een of andere reden klikte het niet geweldig tussen beide vogels. Gedurende het gehele seizoen werd één broedpoging ondernomen. Het popje legde in een vrijstaand nest een tweetal eitjes die echter niet bebroed werden. Derhalve werd in het najaar alsnog een tweede koppeltje geringde eigen kweek vogels aangeschaft.

In de loop van een aantal maanden, tijdens het rustseizoen, ging het eerste koppeltje uit elkaar en zat het popje steeds bij het laatst gekochte mannetje terwijl het "oude" mannetje na verloop van tijd, min of meer gedwongen, met het overgebleven popje optrok.

Tweede poging

In het erop volgende broedseizoen ondernam het laatstgenoemde koppeltje geen enkele broedpoging. Vrije partnerkeuze onder verschillende soortgenoten blijkt toch een niet te onderschatten factor te zijn wil men succesvol nonnen fokken!

Men kan natuurlijk best wel geluk hebben wanneer men lukraak zelf een koppel samenstelt en de vogels goed met elkaar overweg kunnen. Als serieus liefhebber wil men echter niet alleen maar hopen op geluk, maar alles in het werk stellen om optimale omstandigheden te scheppen zodat de kans op succes veel groter is. Tot deze optimale omstandigheden behoren naast een goede inrichting van de volière en een goede voeding ook een ongedwongen partnerkeuze voor de vogels, zoals dat immers ook in de vrije natuur gebeurt.

Verder is het belangrijk om, wil men een soort in gevangenschap in stand houden, met meerdere paren te broeden zodat uiteindelijk met onverwante jonge vogels verder gefokt kan worden en inteelt zoveel als mogelijk vermeden.

Geslaagd kweek

Het andere koppeltje driekleurnonnen ging in totaal viermaal tot broeden over waarbij telkens vier eitjes gelegd werden. De eerste twee legfels bevatten elk een onbevruucht eitje; daarna waren steeds alle eitjes bevrucht. De eitjes van het eerste legsel lowamen

Foto P.v.d.Hooven

niet uit; de drie andere legsels leverden twee of drie jongen op. Het broedgedrag komt precies overeen met dat van de zwartkopnonnen.

In tegenstelling tot de waarnemingen bij de zwartkopnon, waarbij uitgevlogen jongen de eerste tijd nog in het nest overnachtten, zochten bij de driekleurnonnen (bij minstens één koppel met zekerheid vastgesteld) de jongen 's nachts het nest niet op.

De oudervogels zijn na het uitvliegen van de jongen erg opgewonden en bewegen heel opvallend hun staartjes. Daarbij worden duidelijke roepen uitgestoten die klinken als "tak-tak". Dergelijke geluiden laten ook rijstvogels en Timorrijstvogels horen.

Jeugdkleed

In hun jeugdkleed hebben de driekleurnonnen een witachtig gekleurde keel terwijl de buik lichter is dan de bruinachtig gekleurde borst. Vreemd genoeg worden deze lichter gekleurde veerpartijen later zwart terwijl de donkere borst van het jeugdkleed later verandert in sneeuwwit.

Nesthulpjes

De eerste en laatste keer werd een vrijstaand nest gebouwd in de dichte dennenstruiken. De twee andere keren werd gebouwd in zelfgebouwde "nesthulpjes". Deze bestaan uit twee haaks geplaatste plankjes (20x20 cm); aan de rand van het bodemplankje worden verschillende gaten met een diameter van 5 mm geboord. In deze gaten worden korte dennentakjes gestoken.

Zo ontstaat er dicht struikgewas waarin bijna alle prachtvinken graag een nest bouwen. Alle nesten werden gebouwd op een hoogte van minimaal 1.70 boven de grond, vlak onder het dek. Als nestmateriaal werden droge grashalmen en kokosvezels gebruikt.

Beide koppels driekleurnonnen waren ondergebracht in een 20 m² groot kweekverblijf.

Nagelgroei

Jammer genoeg groeien bij alle nonnensorten de nageltjes erg snel. Zonder maatregelen worden deze binnen de kortste keren zo lang dat de vogels er last van hebben en zelfs het risico lopen bijvoorbeeld in de takken of aan het gaas te blijven hangen met alle nadelige gevolgen van dien.

In de vrije natuur hebben nonnen een sterke nagelgroei nodig omdat zij zich vaak moeten vasthouden aan loodrechte en schuine riet- en grasstengels. Hierbij slijten de nageltjes heel sterk en deze moeten dan ook snel aan blijven groeien. Hiermee moet men rekening houden wanneer men deze vogels in kooien of volièren houdt.

Een gedeelte van de zitgelegenheden moet dan ook schuin of loodrecht aangebracht worden.

Met de natuurlijkste zitgelegenheden, rietstengels, waren de ervaringen minder goed. De stengels werden te veel afgeknaagd en moesten heel vaak vernieuwd worden.

Vertakte twijgenbossen voldeden het beste. Ze werden ondersteboven aan het plafond bevestigd waarbij er voor gezorgd werd dat de vogels elkaar niet konden bevuilen omdat elkaar kruisende takken werden verwijderd.

Alle nonnen en rietvinken, maar ook allerlei soorten Afrikaanse prachtvinken zoals elfenastrilde en granaatastrilde houden zich graag op in de takkenbossen. De amaranten en ook de roodmaskerastrildes hebben echter veel moeite om zich aan de loodrechte takken vast te houden. Deze vogels zoeken dan ook liever zitgelegenheden op die horizontaal geplaatst zijn. Ondanks de loodrecht opgehangen zitgelegenheden moeten de nageltjes van de nonnen regelmatig geknipt worden. Twee keer per jaar worden de nageltjes met een nagelknipper ingekort: eenmaal in het voorjaar, vlak voor aanvang van het broedseizoen en vervolgens in het najaar wanneer de vogels uitgebroed zijn. De vogels hebben dan ook nooit te lange nagels of zogeheten "kurkentrekker" nagels. <

Van boven naar beneden: 2 dagen, 11 dagen, 21 dagen oud, foto H.Mayer

Koppel geelvoorhoofd kakariki's; links man en rechts de pop. Let op de grootte van de snavels!

De Rood- en geelvoorhoofdkakariki

Van de vogels die ik tot op heden gehouden heb zijn het, met uitzondering van de lori's, zeker de nieuwsgierigste, levendigste en onderhoudendste vogels.

Tekst en foto's: Adri van Kooten

In de ruim veertig jaar dat ik vogels houd hebben geel- en of roodvoorhoofdkakariki's, met tussenpozen, altijd wel deel uitgemaakt van mijn vogelbestand. De kakariki's behoren tot het geslacht *Cyanoramphus*. Deze (geslachts) naam, die in 1854 door Prins Bonaparte aan de soort werd gegeven, hebben ze te danken aan de blauwgrijze kleur van hun snavel. *Cyanoramphus* betekent namelijk 'blauwe snavel'. De naam 'kakariki' komt uit de taal van de oorspronkelijke bevolking, de Maori's en betekent 'kleine parkiet'.

In de volgende twee artikelen beperk ik mij tot de roodvoorhoofd- en geelvoorhoofdkakariki. De overige soorten en ondersoorten, waarvan er een aantal zijn uitgestorven, komen in onze volières niet voor. De geelvoorhoofdkakariki kent geen

ondersoorten. Bij de roodvoorhoofdkakariki worden zes ondersoorten onderscheiden.

Roodvoorhoofdkakariki - *Cyanoramphus novaezelandiae novaezelandiae*
Formaat: man 28 cm, pop 26 cm.
Ringmaat: 4,5 mm.

Man en pop: er is enig verschil tussen beide geslachten. De kop en de snavel van de man zijn aanzienlijk groter dan die van de pop. Verder kan de pop wat minder rood achter het oog hebben en heeft ze meestal een vleugelstreep. Ook is de man duidelijk groter.

Herkomst, leefwijze en status

De roodvoorhoofdkakariki komt voor op het Noorder- en Zuidereiland van Nieuw-Zeeland, Stewarteiland en de Aucklandeilanden.

De roodvoorhoofdkakariki kent op Nieuw-Zeeland inmiddels geen grote

verspreiding meer, omdat hij niet opgewassen is tegen de ingevoerde zoogdieren zoals katten, ratten en wezels. Stabiele populaties bestaan slechts nog op de kleine eilanden rond Nieuw-Zeeland. Roodvoorhoofdkakariki's bewonen met name de kuststreken van de eilanden. Hier houden ze zich vooral op in met pollen begroeid grasland. Buiten de broedperiode leven ze veelal op zichzelf, paarsgewijs of in kleine groepjes tot vijf vogels. Ze zijn van nature weinig schuw en vooral erg nieuwsgierig, een eigenschap die we ook zien in onze volières. Op de eilanden voeden ze zich in hoofdzaak met allerlei (gras)zaden en bessen. In hun oorspronkelijke leefomgeving loopt het broedseizoen van november tot februari. Als nestgelegenheid maken ze gebruik van hollen in bomen, maar ook broeden ze in hollen van vezelig turf, die goed verscholen liggen onder het plantendek.

Geelvoorhoofdkakariki - *Cyanoramphus auriceps*

Formaat: 23 cm.

Ringmaat: 4,5 mm.

Man en pop: snavel, kop en algeheel formaat zijn bij de man duidelijk groter

Roodvoorhoofdkakariki

Geelvoorhoofd kakariki

dan bij de pop. De kleur van beide is overwegend groen. De borst, de buik en de binnenzijde van de staartveren zijn meer geelachtig groen van kleur. De vogel heeft een smalle rode voorhoofdshand die tot aan de ogen reikt. De schedel is goudgeel van kleur. Op de flanken heeft hij aan beide zijden een rode vlek. De buitenste vleugelpennen zijn violet. De iris is roodoranje, de poten zijn grijs. De snavel is overwegend blauwachtig grijs met een zwarte punt.

Herkomst, leefwijze en status

De geelvoorhoofdkakariki heeft zijn verspreidingsgebied op het Zuid- en Noordereiland van Nieuw-Zeeland en op de Aucklandeilanden Three Kings, Little Barrier, Kapiti en Stewart.

Ze bewonen de kuststreken. Hier houden ze zich vooral op in met pollen begroeid grasland. Buiten de broedperiode leven ze veelal op zichzelf, paarsgewijs of in kleine groepjes tot vijf vogels.

De huisvesting van kakariki's

Het houden van kakariki's geeft over het algemeen geen problemen in ons land.

Kopstudie snavelkleur. Cyanoramphus, de wetenschappelijke naam van de kakariki's betekent zoiets als 'blauwgrijze snavel', hetgeen op deze foto goed zichtbaar is.

Ze zijn als winterhard te beschouwen. Volières waarin kakariki's worden ondergebracht moeten wel zijn voorzien van een goed afgesloten en droog nachtvverblijf. Het zijn zeer actieve en beweeglijke vogels. De buitenvolière dient daarom niet te klein te zijn. Een lengte van 3 à 4 m en een breedte van 1 m is zeker

aan te bevelen. Zelf houd ik (AvK) de vogels in buitenvolières van 5 m lang en 1 m breed. Een goede afmeting voor het nachtvverblijf is 1,5 m lang, 1 m breed en 2 m hoog. Vanwege onderlinge ruzies, met name in het broedseizoen, is het raadzaam de vogels paarsgewijs in aparte rennen te huisvesten.

>>

Keurmeester nr. (125)

Bij alles wat er het afgelopen jaar in het honderd liep huren ook de opleidingen van de aspirant-keurmeesters. Tegelijkertijd onderzoeken de Keurmeestervereniging (KMV) en Technische Commissies (TC's) de behoefte aan nieuwe keurmeesters.

Berend Bosch heeft onderzoek gedaan naar het verloop onder keurmeesters en gekeken waar de opleidingsbehoefte ligt. De uitkomsten daarvan worden later dit jaar gedeeld. Feit is dat steeds meer vogelhouders specialisten zijn. Zij weten alles van hun favoriete groep vogels: zebra-vinken, Gouldamadines, Neophema's: noem maar op. Zelf liep ik op driejarige leeftijd zijn vader voor de voeten bij het vogels voeren en zat ik met mijn neus in de vogelboeken. De herkenning bij het toelatingsexamen voor de keurmeesteropleiding was dan ook geen probleem. Ik bleek ook niet kleurenblind, maar wat moeizaam verliep was 'het gesprek'. Ik wist niets van het keuren van vogels, maar daarvoor was ik nou juist naar Soest gekomen, om dat te leren, toch?

Ik bewaar goede herinneringen aan mijn opleiding tot keurmeester, toen nog in het gebouw van de Soester Vogelvrienden aan de Molenstraat in, jawel, Soest. Ik leerde er in twee jaar tijd op een hele nieuwe manier naar vogels kijken en mijn oordeel op een onderbouwde manier om te zetten in punten. We begonnen met twaalf mannen aan de opleiding, waarvan er vier examen deden en slaagden. Twee zijn nog actief als keurmeester.

Later sloot ik met nog twee tropenkeurmeesters aan bij de parkietenopleiding. Aangezien wij al één keurbevoegdheid hadden en los vertrouwd waren, mochten we bij het tweede jaar aansluiten. Dat was ook een leuke ervaring. Het hielp enorm dat iedere week een van ons drieën de overige twee een mail stuurde met foto's van kroonsnavels: *raad een parkiet, of niet*. Het herkennen van soorten, basiskleuren en mutaties.

Sindsdien ben ik tropenkeurmeester die als het zo uitkomt ook parkieten keurt. Zoals dat in toenemende mate door de afdelingen wordt gevraagd. Simpelweg omdat er te weinig vogels worden ingezonden om én een tropen én een parkietenkeurmeester in te huren. Enerzijds specialiseren (beginnende) vogelhouders zich, anderzijds groeit de behoefte aan allround keurmeesters. Gespecialiseerde liefhebbers willen opgeleid worden voor deelcertificaten: alleen agaporniden of zebra-vinken of naar welke vogelsoort de voorkeur uitgaat. Maar daarmee ontstaat voor verenigingen een onwerkbare situatie. Zij kunnen niet voor elke soort een aparte keurmeester contracteren. Dat is het dilemma waar de KMV en TC's voor staan: de afdelingen willen een allround keurmeester, de aspirant-keurmeester ontpopt zich als specialist. Allereerst wordt daarom onderzocht welke keurmeesters bereid zijn een tweede bevoegdheid te halen.

Louis van Kelckhoven
keurmeester

Vervolg van de Rood- en geelvoorhoofd-kakariki

Mooi nest jonge vogels

- Kakariki's zijn zeer behendige vliegers en in het algemeen vliegensvlug. Een portaal of sluis zorgt ervoor dat ze in een onbewaakt moment niet kunnen ontsnappen. Als volièregas kan gekozen worden voor het formaat 19,0 x 19,0 x 1,45 mm. Indien er sprake is van meerdere buitenvolières kunnen deze het best onderling van elkaar worden gescheiden door dubbel gaas, tenzij er ondoorzichtige tussenwanden tussen de volières geplaatst zijn die onderling contact onmogelijk maken. Deze afscheidingen

voorkomen dat de vogels elkaar door het gaas kunnen verwonden. De vliegopening die toegang geeft tot het nachtverblijf dient een afmeting te hebben van ongeveer 20 cm. Zorg ervoor dat deze opening af te sluiten is door middel van een schuifluikje. Het is het gemakkelijkst wanneer dit te bedienen is aan de voorzijde van de volière. Het is verstandig om de buitenvolières voor de helft te overdekken, bijvoorbeeld met golfplaten. De vogels hebben op deze manier altijd een droge plaats. Het biedt u tevens de mogelijkheid om daar broedblokken op te hangen. Het niet beschutte deel geeft de vogels de mogelijkheid om bij regen een douche te nemen. *Wordt vervolgd*

Kakariki's zijn nieuwsgierige, levendige en onderhoudende vogels

Foto P.s.d.Hooven

Scharrelaar

Coracias garrulus

Wordt er van iemand gezegd, dat het een scharrelaar is, dan bedoelen ze daar meestal iemand mee, die allerlei werkjes onderhanden heeft of zijn inkomsten haalt uit handel met allerhande zaken.

Tekst: Gerrit Frank

Vreemd is dat het eigenlijk altijd van mannen gezegd wordt....

De laatste decennia heeft het woord scharrelen een stuk positiever betekenis gekregen onder invloed van milieubeweging en autoriteiten op voedingsgebied: we praten over scharreleieren, scharrelkippen, scharrelvarkens.....

Aangeduid wordt hiermee dat het gaat om dieren of producten van dieren, die niet gehouden worden in kleine ruimtes

met veel soortgenoten, maar hun voedsel vrij rondlopend kunnen zoeken.

Er is echter ook een vogelsoort die scharrelaar genoemd wordt, en niet zo maar eentje. De grootte komt over een met de grootte van een kievit of een torenkraai. Ongetwijfeld kent u een Vlaamse gaai. Met deze vogel vertoont de scharrelaar veel overeenkomsten, alleen de snavel is veel grover en zwaarder van uitvoering.

Door die grootte zie je hem echt niet over het hoofd wanneer je hem ergens aantreft.

Alleen in ons land kom je hem eigenlijk vrijwel nooit tegen. In 1982 is er in ons land een beetje 'n scharrelaar invasie geweest. Na heel veel speurwerk, het ging slechts om enkele exemplaren, kreeg je deze vogel te zien in Oostelijk Flevoland.

Maar.... het is een kleurrijk en interessant beest om te zien, als je hem tenminste te zien krijgt. Want dat laatste is in ons land een unicum.

WAARNEMINGEN

Komt een Scharrelaar naar Nederland afzakken, dan hebben we echt met een zeldzaamheid te maken. Vroeger kwam hij nog voor in het zuiden van Zweden, Denemarken en West Duitsland, maar dat is inmiddels tientallen jaren geleden. Nu moet je afreizen naar stiltegebieden in het oosten van Duitsland of nog verder richting Oost Europa. Ook in Zuid Frankrijk kun je ze nog aantreffen. De beste kansen om er eentje in ons land te zien te krijgen liggen in een

Foto Shutterstock

korte periode tussen eind mei en begin juni. Europese scharrelaars maken enorme tochten tijdens hun heen en weer trek tussen zomer- en winterverblijf. Er zijn vogels bij, ringonderzoek wees dit uit, die helemaal doorvliegen over Centraal Afrika tot in Zuid Afrika toe. Afstanden en ontberingen tijdens zo'n tocht waar we geen weet van hebben! Zo'n immense trektocht levert hun dus minder moeite op dan zo'n slecht fladderend Klein Karekietje dat naar Mali trekt.

UITERLIJK

De scharrelaar is een vrij forse vogel met heel aparte kleuren. Kleuren en een kleurenrijkdom die er voor zorgen dat je hem beslist niet over het hoofd ziet wanneer je hem ergens aantreft. Kop, buik en staart vertonen een lichtblauwe kleur, tegen heel licht grijsblauw aan. De rug is vrij warmbruin van kleur. De grote en kleine slagpennen zijn zwart van kleur. In de vlucht lijkt het erop dat de vleugelboog ook bij het zwarte af is, maar deze is van een donkerder kleur blauw.

De jongen zijn bleker van kleur, meer licht grijsig bruin, met een wat donkerder bruine rug en ze missen het blauwe aan kop, borst en staart. Het is een vogel met vrij korte poten. Hij "scharrelt".

SOORTENRIJKDOM

Bij de onderverdeling van de vogels kennen we een groep die aan geduid wordt met de naam familie 'scharrelaars'. Een familie van meestal felgekleurde soorten met een scala van aparte geluiden, die binnen de overige geluiden die vogelsoorten gemaakt worden als behoorlijk apart worden beschouwd. Het zijn echt geen grondvogels, die zoals kraaien rondstappen of hippen. Door hun vrij slanke, grotere vleugels zijn het goede vliegers.

Over de hele wereld komen ze voor, uitzonderd in het Amerikaanse werelddeel.

De Europese scharrelaar tref je dus aan in het oosten van Duitsland en Zuid Europa. Ze bouwen hun nest bij voorkeur in een holte in een boom, maar soms zelfs in een hol in de grond.

Naar nestmateriaal zoeken ze niet erg. Je treft in hun nestholte vrijwel niets aan. Het zijn holenbroeders, dus...hun eieren zijn wit of witachtig. De broedduur bedraagt ongeveer 19 dagen. In hun eerste levensdagen vertonen de jongen nog geen dons maar lijken meer op egeltjes omdat hun veertjes nog een behoorlijke tijd in het omhullend hoornvliesje blijven zitten. Scharrelaars zijn insectenetters en voeren hun jongen uiteraard ook daarmee. De jongen blijven na het uitkomen nog zo'n vier weken in de nestholte. In de broedtijd blijken deze vogels erg actief te zijn bij het verdrijven van indringers. Ook mensen die te dicht bij de nestplaats komen worden aangevallen.

De aangedragen te voeren insecten worden vaak in de vlucht gevangen. Een belangrijke voedselbron blijken sprinkhanen te zijn. Het is daarom niet zo verwonderlijk dat de Europese scharrelaars wegtrekken naar de sprinkhaanrijke gebieden in Afrika, en dat daar ook meerdere ondersoorten voorkomen, die niet noordwaarts trekken.

Bekend is dat scharrelaars, onder

Foto Fotolia

andere in Kenia, hetzelfde gedrag als torenkraaien vertonen, door gezamenlijk de nacht door te brengen op gemeenschappelijke slaappleaatsen als doornbosjes.

Heel bijzonder bij veel vogels binnen de familie Scharrelaars is het baltsgedrag. Ze blijken bijzonder vaardig in het maken van koprollen en allerlei clownachtige bewegingen.

Door de verschillende manieren van het zoeken naar voedsel binnen de soorten blijken er ook duidelijke verschillen aanwezig in de vormen van de snavels. De meeste soorten vangen hun prooien op de grond en hebben de beschikking over zijdelings afgeplatte snavels; dergelijke grondscharrelaars leven uitsluitend op Madagaskar.

De soorten die hun prooien, met name rondvliegende insecten, in de vlucht pakken hebben daarentegen een heel korte platte snavel.

Bij velen is de gedachte dat vogeltrek uitsluitend voorkomt onder bepaalde vogelsoorten van het Noordelijk halfrond. Van de Australische populatie

scharrelaars is bekend dat ze in de broedtijd in Australië zijn en in de periode dat het als het ware wintertijd daar is, verkassen. Die Scharrelaars vertrekken richting noorden en brengen de winter door op Nieuw-Guinea!

TREKBEWEGINGEN

"Onze" scharrelaar is als het ware het hele jaar onderweg. Van noord naar zuid en van zuid naar noord. Ze verplaatsen zich op een manier waarvan je zou denken: "ze hebben nergens tijd voor!" Zit in onze omgeving de zomer (half augustus) er bijna weer op dan trekken ze met spoed weg, veelal naar Kenia. Daar arriveren ze eind oktober, begin november. Onderweg hebben ze hier en daar enkele dagen wat rond gescharreld, maar aangenomen wordt dat ze per dag steeds zo'n 65 km afleggen. Een niet al te grote afstand lijkt dit, maar ze moeten ook tijd hebben om hun maagje steeds gevuld te krijgen. Vanuit Kenia gaat hun tocht naar Zuid Afrika, waar ze begin december aankomen. Twee maanden later, in februari, beginnen ze al weer naar het noorden af te reizen, waar ze dan zo begin mei weer arriveren.

Foto H.Branje

Naast insecten pakken ze ook wel kleine zoogdiertjes wanneer ze daar de kans voor krijgen en ook wel jonge vogels. Je zou ze, heel voorzichtig, in hun gedrag wel wat met klauwierachtige vogels mogen vergelijken, maar dan veel groter. ☺

KARDINALEN IN EÉN VOLIÈRE

Roodkuifkardinaal,
foto H. Branje

Behalve met rode kardinalen wilde ik ook wel eens met Roodkuifkardinalen kweken.

Het broedseizoen was afgelopen en in oktober kocht ik een jonge pop roodkuifkardinaal en plaatste die bij het koppel Rode Kardinalen. Dit ging prima en beide soorten gingen gewoon gezamenlijk het nachthok in voor het voer. Wel was ik gewaarschuwd en had ik gelezen dat twee soorten, in dezelfde volière, niet te kweken zijn omdat de mannen in het voorjaar en broedperiode agressief worden.

Tekst: Peter Spijrenburg

Toch op zoek naar een man Roodkuifkardinaal welke ik pas in februari vond. De vogel was twee jaar oud en erg vet en traag maar in mijn volière zou dat wel goed komen omdat hij daar voldoende vliegruimte had. Nu goed in de gaten houden hoe de andere drie Kardinalen zouden reageren. Dit ging gelukkig goed en na een week zochten de Roodkuifkardinalen elkaar op. De Rode Kardinalen vonden het verder prima. Het voorjaar brak aan en de vier kardinalen bleven rustig, kregen veel badwater en begonnen te zingen. De pop van de Roodkuif zong net zo hard als de man dus vroeg ik me af of ik misschien twee mannen had? Bij agressie kon ik de vogels eventueel splitsen in twee aparte volières door de schuifdeur dicht te trekken.

De overjarige Rode Kardinalen gingen ook dit jaar weer nestelen en brachten drie jongen groot terwijl de Roodkuiven gewoon in dezelfde volière aanwezig waren. Bij de Roodkuiven geen broedneigingen. De pop was maar net één

jaar oud dus dit jaar zal er wel niets van komen. De Rode kardinalen begonnen aan de tweede ronde. Wanneer de jongen van de tweede ronde uitvliegen verwijder ik de jongen van de eerste ronde omdat de man deze dan gaat verjagen. Op het moment dat de Rode Kardinalen de derde ronde begonnen, in juli, was ik de pop Roodkuif kwijt. De Rode kardinalen hadden in verschillende nesten gebroed maar wel allemaal in het linker gedeelte van de volière. Was dit omdat ze dan dicht bij het voer waren in het nachthok? Denk van niet? Nou had ik boven in het rechtse gedeelte van de volière een raster (1 meter lang) opgehangen van gaas met daar tussen hooi om de nestkasten die daar achter hingen uit het zicht te houden. Plus dat de vogels zich er achter konden verschuilen voor hun rust. Boven in dat raster zat de Roodkuif pop te broeden tussen het hooi. Ze was niet te zien maar sprong van bovenaf zo op haar nest. De man wisselde af met broeden wanneer de pop ging eten en drinken. Mijn Rode

kardinalen deden dit niet.

Ik durfde niet te storen maar was van mening dat de eieren wel onbevruucht waren dit eerste jaar. De jonge Rode kardinalen kwamen weer uit en gekeken vanuit mijn verrekijker leek het net of er bij de Roodkuiven gevoerd werd. Na ruim een week toch eens gaan kijken en zowaar lagen er twee jongen in het nest; het derde ei was onbevruucht en heb ik verwijderd. Een week later zag ik een jong, weggekropen in een hoekje van de volière zitten. Dit jong geringd en gekeken in het nest of het tweede nog leefde; nou, dit jong sprong ook gelijk uit het nest en vervolgens ook maar meteen geringd. Nu had ik dus drie jonge Rode Kardinalen tegelijk met twee Roodkuiven (na DNA twee poppen) in één volière. Wanneer ik ging voeren riep ik de vogels en kwamen ze gezamenlijk voer halen voor hun jongen. De jonge Roodkuiven waren de hele dag uit het zicht en verstopten zich in het groen. Op een gegeven moment heb ik gezien dat de Roodkuiven hun eigen jongen hadden gevoerd en daarna nog voer haalden maar toen hun eigen jongen niet reageerden het voer, tot mijn verbazing, aan de jonge Rode kardinalen werd gegeven. Alles is verder perfect verlopen met gewoon twee verschillende koppels kardinalen en vijf jongen in dezelfde volière. Ik denk wel dat het een bijzondere uitzondering was. Ik moet wel zeggen dat het echt wel verschillende soorten zijn in gedragingen, zang en voedsel opname. Als er nog vragen zijn op dit artikelje dan kunt u ze sturen naar peterspijrenburg@home.nl. <

Bruinborst rietvinken

Deel 3

Geheel links bovenaan drie wildkleur bruinborstrietvinken (foto's 1 t/m 3) zoals we ze graag zien. De meest linkse vogel laat de goede werkhouding zien. De middelste vogel zou iets warmer van kleur kunnen zijn. De meest rechtse zou wat dieper van kleur mogen.

Tekst en foto's: Henrik de Vries

Daarnaast een variatie van vier mokkabruine bruinborstrietvinken (foto 4 t/m 7) die qua kleur nogal verschillen. De eerste man op de borst gezien laat nog de foutieve omzoming zien; de borstband moet strakker en beter gesloten in het midden. De tweede van links zou wat meer de strogele stuit- en bovenstaartdekveren mogen laten zien; de flanktekening kan wat strakker en duidelijker aanwezig zijn. De vogel heeft al wel een vrij goed egaal rugdek zonder de storende omzoming die vanuit de schedel vaak doorloopt. De vogel daarnaast is wat warmer van kleur maar wel met een goede kleuregaliteit, maar voor een bruinborst rietvink toch iets te warm van kleur.

De meest rechtse vogel is wat meer opgebleekt waarbij de kleur van de bovenstaartdekveren wel de gevraagde strogele kleur heeft. Zoals al eerder beschreven is er nogal veel variatie wat de kleurdiepte betreft zoals we dat ook kennen bij de Japanse meeuwen.

Wanneer je de vier Japanse meeuwen (8 t/m 11) bekijkt, zie je dat daar ook een groot nuance verschil in lichaamskleur aanwezig is. Wat is nu de juiste kleur? Bij navraag bij een aantal collega keurmeesters kwam de voorste Japanse meeuw uit de bus met de volgens hen goede mokka-kleur.

In Leerdam bij de JMC (Japanse Meeuwen Club) heeft de Technische commissie op een rijtje gezet wat een goede mokkabruine Japanse meeuw zou moeten zijn. Wat is nu egaal koud bruin? De twee bovenste Japanse meeuwen voldoen daar eigenlijk niet helemaal aan wegens nog iets teveel roodbruin phaeomelanine bezit. De vogel oogt daardoor wat warmer van kleur. Welke zou nu als kleur bij de bruinborst het meest overeenkomen? Toch word er in de praktijk vaak vanaf geweken en wordt de mokka-kleurslag wat wisselend beoordeeld. Er is ook nog wel een klein verschil of hij bij (minder goed) kunstlicht of natuurlijk daglicht word beoor-

deeld. De voorkeur gaat uit naar de voorste vogel die mooi egaal koudbruin van kleur is.

Geheel linksonder (17 t/m 20) zien we een rijtje roodbruine bruinborstrietvinken die wat kleurdiepte betreft oplopen van iets te koud van kleur naar de gevraagde warm roodbruine kleurslag. Daarboven zie je als referentie een prima van kleur zijnde roodbruine Japanse meeuw en links een wat minder diep van kleur zijnde roodbruine. De roodbruine bruinborstrietvink kleurslag wordt al jaren gekweekt en is nu eigenlijk al wel op het punt dat hij voldoet aan de omschreven standaard-eisen.

De SL ino Japanse meeuwen (14 t/m 16) met in het midden een prima van kleur- en tekening zijnde Japanse meeuw, links daarvan een wat koudere met een minder buiktekening en geheel rechts een veel te licht van kleur zijnde SL ino Japanse meeuw. De voorkeur bij de Japanse meeuwen gaat uit naar de middelste vogel.

De onderste rij foto's van de SL ino bruinborsten (21 t/m 26) op de flank, rug en borst gezien. De meest linkse vogel mist de gevraagde tekening; de wang, borstband en borstvlek lopen in elkaar over wat niet de bedoeling is. De vogel daarnaast laat prima de gevraagde tekening zien al zal de borst dan iets beter tegen elkaar kunnen aansluiten.

De twee vogels in het midden van het rijtje: daar is de linker vogel de combinatie met mokka- en/of roodbruin met SL ino.

De twee meest rechtse vogels op rugdek en borst gezien laten al een vrij goede afscheiding zien. Borstband mist nog iets van guirlande achtige tekening in het midden van de borstband maar door er weer goede wildkleuren in te kruisen komt dat op den duur wel goed.

NOOT: De foto's zijn wat kleuren betreft een indicatie en daar kunnen geen rechten aan worden ontleend. De mokkabruine en de SL ino's zijn nog in een ontwikkelingsfase waar nog wel een en ander aan kan worden verbeterd. De standaard-eisen zijn en blijven leidend hierin.

Foto's Pieter van den Hooven (Japanse meeuwen 12 t/m 16 en foto 21 bruinborstrietvinken).^c

Wildkleur 1 t/m 3

Mokka-bruin

Japanse meeuwen
roodbruin 12 t/m 13

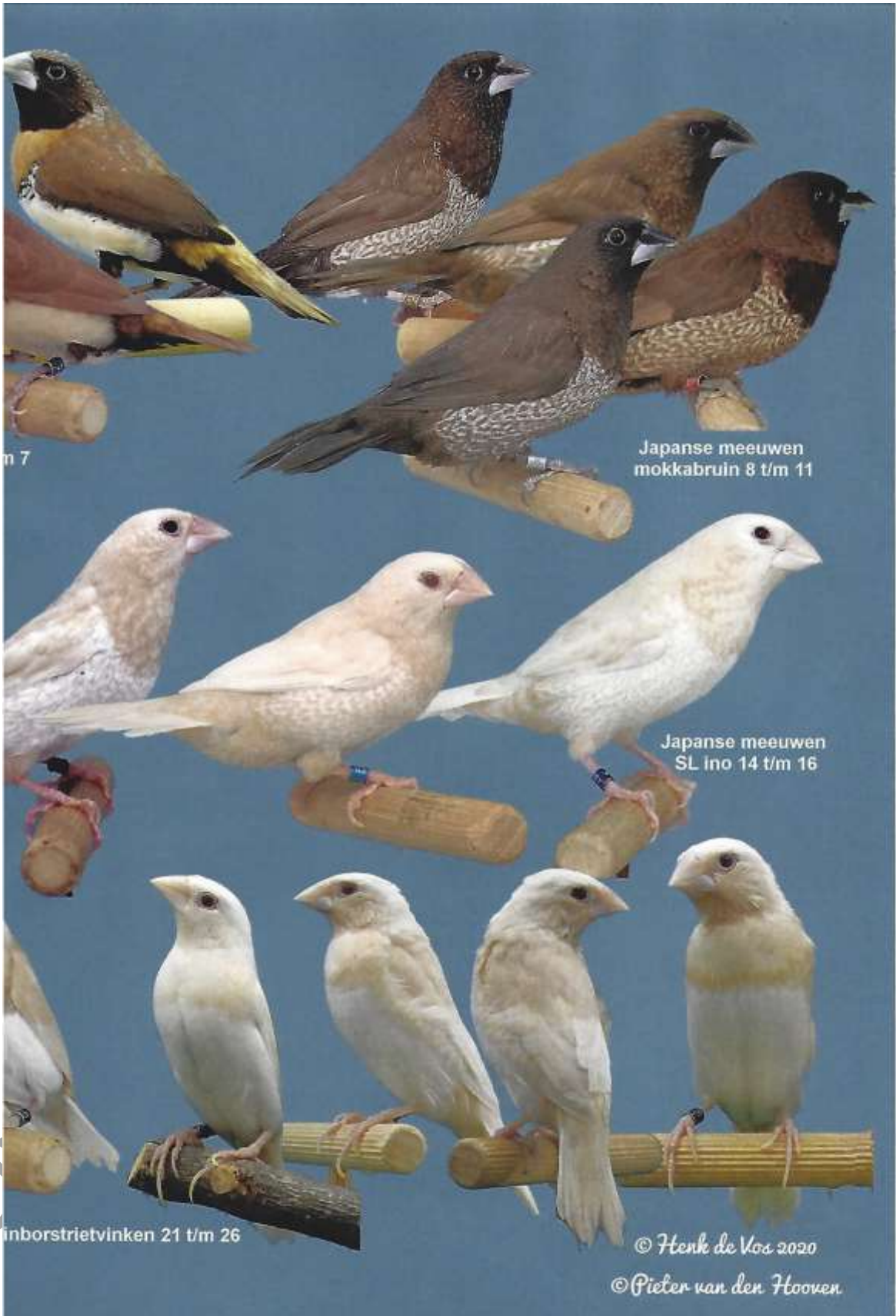
Roodbruine Bruinborstrietvinken 17 t/m 20

SL inc

copy

Vogel

copy

m 7

Japanse meeuwen
mokka-bruin 8 t/m 11

Japanse meeuwen
SL ino 14 t/m 16

inborstrietvinken 21 t/m 26

© Henk de Vos 2020
© Pieter van den Hooven

Vogel

De Europese roodmus

(Carpodacus erythrinus)

Door zijn zeldzaamheid stond deze prachtige vogel reeds lang op mijn verlanglijstje om te fotograferen. Vorig jaar is het er dan toch van gekomen!

Tekst en foto's: Alex van Ningsveld

Geduld en doorzettingsvermogen

Ik had hem al enkele keren gemist; een dag in Katwijk aan Zee leverde niets op in 2016. En ook op Texel heb ik me, nadat hij er gesignaleerd was, enkele dagen te pletter gezocht, maar niet gevonden. Op Goeree-Overflakkee ook tevergeefs gezocht niettegenstaande ze er ook gezien werden in 2018 en 2019. Maar 2020 zou het jaar van de Europese roodmus worden. Op 24 mei zag ik op Vogelwaarneming.nl dat er toch weer een Europese roodmus man gespot was bij de Slikken van Goeree-Overflakkee. En wat nog belangrijker was, één van mijn vrienden Chris van Rijswijk had er een mooie foto van

gemaakt. Dus maar aan Chris gevraagd hoe en waar de vogel te fotograferen was. Nou zei Chris, ik ga er morgen opnieuw naartoe; om 6:00 uur afgesproken op de parking in de buurt van de vogelobservatie hut. Hoe gemakkelijk kan je het hebben en het was ook maar 200 meter lopen. Naar de plaats waar Chris de dag ervoor, de Europese roodmus gefotografeerd had. Op het plaatsje aangekomen zat de roodmus uit volle borst te zingen en dat er slechts vier fotografen waren, was best meegenomen, allemaal keurig op het zandpad.

De vogel was geheel niet bang en kwam al zingend poseren op een afstand van 5 à 10 meter. Ideaal voor de Canon 5d Mark IV en de Canon 600 mm. Nog nooit heb ik mijn spullen zo snel uitgepakt. Vlug enkele foto's gemaakt en dan begin je te kijken waar je de beste compositie hebt en de mooiste achtergrond. En met de hulp van Chris lukte dat uiteraard nog beter, want die was er de dag ervoor ook al enkele uren geweest. Opvallend was wel dat de vogel geringd was en volgens een kenner vogelfotograaf-waarnemer zou de knappe zanger

reeds een baasje van vijf jaar oud zijn die elk jaar opnieuw naar hetzelfde plaatsje komt. Met zijn mooie rode kleur is het een echte blikvanger. We zijn drie dagen na elkaar naar het mooie natuurgebied geweest en hebben meer dan 1000 foto's gemaakt. Er stonden nooit meer dan zes fotografen, die zich ook nog eens keurig gedroegen. Dat mag ook wel eens gezegd worden. Ben in elk geval blij met mijn foto's van de Europese roodmus man. En nu nog eens een vrouwtje dat een jong voedert, dat zou ook niet verkeerd zijn. Dromen mag altijd en als je er heel hard in gelooft en er alles voor doet, komen ze soms uit.

Avicultuur

In de volière zijn ze nooit veel gehouden en gekweekt, komt ook wel door de zeldzaamheid. Hun neef de Mexicaanse roodmus (*Carpodacus mexicanus*) daarentegen is een wereldburger in de vogel-liefhebberij. Deze zijn volledig gedomesticeerd en worden in vele mutaties gekweekt: topaas, agaath, phaeo, ino, opaal, pastel en bont. En het aantal mutaties van een soort bepaalt toch vaak het succes als volièrevogel. Maar de zeldzaamheid en de prijs is toch ook bepalend voor een soort om het doen. En het goede nieuws is dat er enkele van onze beste kwekers bezig zijn om een stam fokzuivere Europese roodmus-sen op te bouwen. En ze hebben hulp uit België, Duitsland en Italië; alleen in de wildkleur en die zijn al mooi genoeg. Ik hoop maar dat niemand het in zijn/haar hoofd haalt om door transmutatie de kleuren van de Mexicaanse roodmus naar de Europese roodmus over te brengen. Want die zou echt wel een rode kaart verdienen om er de voetbaltermen bij te halen.

De kweek is vergelijkbaar met die van de Mexicaanse roodmus en de kneu (*carduelis cannabina*). Het zijn geen moeilijke vogels maar ze verlangen wel een prima verzorging en hygiëne en vooral een droge bodem. De kweek kan zowel in volière als in een ruime broedkooi. Echter hoe kleiner de kooi hoe meer last je hebt met de man. Daarom wordt ook vaak de man apart opgekooit wanneer het popje zit te broeden. Eivoer leren ze al snel eten zeker als er gekiemde zaden onder gemengd zijn. De Europese roodmus is ook een echte

onkruid minner: zuring, paardenbloem, kruiskruid, melde, bijvoet, vogelmuur, moerasspirea, boerenwormkruid, perzikkruid, enz. Kwestie van zadenmengeling zal men zelf wat moeten verzinnen met bv. 50% mengeling voor distelvinken, 25% mengeling voor groenlingen en 25% mengeling voor kanaries en nog wat extra raapzaad. Best is gerantsoeneerd te voederen zodat ze gevarieerd eten. Uiteraard moeten ze altijd kunnen beschikken over zuiver drinkwater en regelmatig over badwater. Voor de rest zijn het vrij rustige volièrevogels met een aangename zang en ze imiteren ook wel andere zangvogels.

Rode kleur

Wil je de man zijn mooie rode kleur laten tonen, zal je toch wat kleurvoeding moeten geven. Een goed systeem is de kleurstof in het drinkwater op te lossen. Zelf had ik goed resultaat met hun neef de Mexicaanse roodmus en ook bij de kruisbek en haakbek: 1 gram Betacaroteen en 1 gram Cantaxanthine mengen in een klein potje met heet

water tot als alles goed opgelost is. Mengten met 1 liter drinkwater en het liefst bewaren in een oude authentieke grote bierfles met zo'n klepsysteem erop en bewaren in de koelkast. En absoluut niet in de zon laten staan. Het is voldoende om de Europese roodmus man één dag per week dit te drinken te geven. Vooral mee beginnen vóór de rui begint zodat je niet te laat bent. Belangrijk is dat de poppen deze rode kleurstof niet binnen krijgen want anders krijgen die een vervelende rode was in de bevedering, wat uiteraard niet mag voor de tentoonstelling. Een mooie rode man is een streling voor het oog; karakteristiek is dat hij geen flanktekening bezit. Ik heb 35 jaar vogels gekeurd waaronder tien wereldshows en nogal wat internationale shows. Ik heb niet één Europese roodmus gekeurd wat toch wel wijst op de zeldzaamheid.

Aan wie de eer om een eigenkweek Europese roodmus op de tentoonstelling te brengen. <

roestkap pitta

Birding

Colombia 4

Een fotoreis door het vogelrijke land Colombia. Fantastisch om te doen, maar het is ook fantastisch om een serie van die Colombiaanse juweeltjes te bewonderen.....

Foto's van Alex Mulder

Parque Ecológico Laguna El Tabacal (5°1'47" N 74°19'37" W)

Dit park ligt op 1335 meter hoogte en wordt in de weekends druk bezocht door de lokale bevolking. Er zit een picknick veldje bij en een mooi meer. Hier zag ik de blauwkap tangara's weer, eerst hoog in de boomkruinen. Heb ze zelf jarenlang gekweekt en dan weet je hoe mooi ze zijn. Echter in de boomkruinen is het maar een zwart stipje en de kans om ze goed te bekijken, laat staan een mooie foto te maken is nihil.

De plekken die ik dan zoek, zijn plekken waar ze foerageren, bij voorkeur in (gemengde) groepen. Een individuele vogel of een paartje is vaak achterdochtig en laat je niet dichtbij komen tenzij ze een goede foerageerplek hebben gevonden. Een groep is het mooïst want dan zijn ze veel minder schuw; er zijn vele ogen op je gericht en dat geeft de vogels een vertrouwd gevoel. Aan het

eind van de ochtend vond ik een plek waar een paartje zich op hield in relatief lage bomen met gele bloemen. Op die gele bloemen kwamen vliegen af en dat trok hun aandacht. Ze zaten steeds omhoog te kijken en maakten dan een korte sprong of vliegbeweging om een vlieg te pakken. Perching noemen ze dat in het Engels.

Ik ben normaliter geen ochtendmens maar op dit soort reizen sta ik graag om 5 uur op om op pad te gaan. Als het dan 11 uur is heb je het gevoel dat je er al een hele dag op hebt zitten. We zagen deze foeragerende blauwkap tangara's pas rond het middaguur en ik heb uitgebreid de tijd genomen om ze te fotograferen. Te weinig drinken, wel warm resulteerde in een barstende hoofdpijn voor de rest van de middag. Maar goed, "job done"

El Triunfo Nature Reserve (5°11'18" N 74°45'18" W)

Dit natuurreservaat is een privaat bezit, ook weer met een eigenaar die het natuurgebied beschermt. Je krijgt een lokale gids die je helpt om vogels te spotten. Vogels zijn gewoonte dieren en zijn vaak op dezelfde plaatsen te vinden, dat weten de lokale gidsen. Dit natuurreservaat ligt op 2300 meter hoogte en het is er behoorlijk warm. Het is een Dry Forest, als een droge periode aanbreekt dan laten de bomen de blaadjes vallen, net zoals bij ons de bomen in de herfst doen om zich te beschermen. Vogels die we hier aantreffen waren onder andere jacana's bij een moeras, baardkoekoek, nachtzwaluw, zwartkop-soldatenspreeuw, gebrilde muspapegaaien en tot mijn verassing ook weer de roodbuik tangara. Mooi om te zien hoe teder een koppel gebrilde muspapegaaien elkaar aan het 'vlooiën' waren, vlak bij hun nest. <

Vuurkruin tangara

Blauwkeel tangara

Smaragd glansstaart kolibri

Witlanc bergblauwingkolibri

Zwaardkolibri

Zwartkop koldakaspreeuw

roering forpus

Witkeeljacoby
Florisuga mellivora

copy

Vogel

Draaihals

Een wensvogel van veel Nederlandse vogelfotografen is de draaihals. Veel vogelanaalbeten zullen zich waarschijnlijk afvragen waarom? En ik vind dat een goede vraag. Want op het eerste gezicht is het een wat onbeduidende grijsbruine vogel. Leuk zingen doet 'ie niet en hij leidt ook nog eens een verborgen leven. Kortom niet direct de popster van het vogelrijk.

Tekst en foto's: Rik Meesterma

Wat is dan toch de aantrekkingskracht van de draaihals zult u misschien denken. Ik zal proberen u een antwoord te geven. Op de eerste plaats het verenpak. Als je oppervlakkig kijkt, dan zie je een grijsbruin pakje, maar als je even de tijd neemt, dan zie je allemaal veervelden, met ieder een eigen stippen- of streepjespatroon. Samen echter is het de perfecte camouflage. Op een tak of boomstam valt de draaihals nauwelijks op. Tel hier bij op dat hij als echte specht zijn kop 180 graden kan draaien en het fantastische foeragegedrag, waarbij

hij met zijn kleverige tong mieren oplikt en u begint het misschien een beetje te begrijpen. Maar, wat hem voor veel fotografen tot favoriet maakt is zijn vertrouwelijke gedrag. Heeft een draaihals eenmaal een goede plek met mieren gevonden, dan blijft hij daar graag in de buurt. Heb je als fotograaf het geluk een draaihals te vinden en je gaat rustig in de buurt van zijn voedselbron zitten, dan is de kans groot, dat een draaihals je, rustig mieren likkend, tot op enkele meters nadert. Waarschijnlijk gaat het hierbij, zeker in het najaar, om vogels uit het hoge noorden die geen mensen

kennen en dus ook mensen niet met gevaar associëren.

De draaihals is een ideale vogel voor een vogelfotograaf die niet graag heel vroeg opstaat. Omdat zijn voedsel pas actief wordt wanneer de zon schijnt en het warmer wordt, wordt de draaihals dat ook. Ieder jaar worden er in mijn omgeving wel doortrekkende draaihalzen gemeld. Vaak komt daar dan een hele groep fotografen op af, maar in het voorjaar van 2019 had ik er één helemaal voor mijzelf. Via, via had ik gehoord dat er één was gezien langs een fietspad van betonplaten. Dit zijn

favoriete plaatsen van de draaihals, omdat het in de naden tussen de platen wemelt van de mieren. Ik had het pad al een keer heen en weer gelopen, toen ik hem zag zitten. Het silhouet tegen het lichtgrijze beton was onmiskenbaar. Langzaam liep ik dichterbij. Op een meter of veertig maakte ik mij zelf klein, om de vogel niet met mijn gestalte te verjagen. De laatste meters heb ik getijgerd, tot ik op zo'n tien meter afstand was. De draaihals ging onverstoort door. Eerst iets van mij af en daarna kwam hij dichterbij, tot op zo'n vijf meter. Rustig in de naden likkend. Ook van het geluid van de camera trok hij

zich weinig aan. Zeker een half uur had ik het voorrecht om de draaihals van dichtbij de observeren, tot het moment dat er een fietser aan kwam. Hoewel de fietser uiteraard het volste recht had om

er te fietsen, baalde ik toch van hem. Pas achteraf bedacht ik mij dat het voor hem misschien ook wel een rare ervaring geweest moet zijn om een liggende man op een fietspad aan te treffen. <

copy

Vogel

Jan en Joke

IN DE KEUKEN VAN J.& J. VOGELBOEKHANDEL TE NUNSPPEET

Ooit begonnen met vier dozen nieuwe voliëreboeken is het bedrijf inmiddels uitgegroeid tot een vogelboekhandel die jaarlijks meer dan duizend boeken afzet. Tekst en foto's: Henk Branje

Jan en Joke Keppel hebben afgelopen jaar het 25-jarig jubileum van hun boekhandel gevierd.

In de eerste tien, vijftien jaar werden vooral boeken verkocht op markten, beurzen en tentoonstellingen. Ook op de nationale shows van Zutphen (A.N.B.v.V.) en Breda/Apeldoorn/Zwolle (N.B.v.V.) zijn beiden jaren present geweest. Enkele jaren geleden zijn Jan en Joke daar mee gestopt omdat de verkoop op dergelijke evenementen jaarlijks terug liep en de kosten niet meer dekte.

Toch vonden Jan en eega Joke de verkoop van boeken op markten en tentoonstellingen altijd heel leuk om te doen. Veel contacten met de liefhebbers en allerlei leuke gesprekken. Overigens kon Joke beter boeken verkopen dan Jan.... Wanneer een liefhebber twijfelde over het aanschaffen van een boek kon Joke opmerken: 'Wanneer je van-

avond thuis bent heb je spijt dat je dit boek niet hebt gekocht'. Vaak voldoende om de liefhebber te doen besluiten tóch het boek maar te kopen. Jan hoefde met zo'n opmerking niet voor de dag te komen omdat men dat te 'opdringerig' vond....

In het verleden heeft Jan parkieten gehouden, pyrrhura's en neophema's. Toen de kinderen het ouderlijk huis verlaten hadden vonden Jan en Joke dat het tijd werd om er wat meer op uit te trekken. Een belangrijke reden om te stoppen met het daadwerkelijk houden van vogels. Nu kunnen ze genieten van hun 'papieren' vogels in de vogelboeken of van de meer dan veertig vogelsoorten die hun tuin bezoeken. Een zeer vogelvriendelijke tuin die blijkbaar graag bezocht wordt. Zo zijn de Ijsterbessen geplunderd door merels, spreeuwen en goudvinken.

Internet

Internet heeft de functie van verkoopmedium in de loop der jaren steeds meer overgenomen en vandaag de dag vindt bijna alle verkoop van boeken plaats via internet. De website is zo'n twintig jaar geleden gehouwd door Peter Marius, zoon van oud-bondsvoorzitter Marius. In 2020 is de site helemaal vernieuwd door Peter.

De afzet vindt voor zo'n 60% plaats in Nederland, voor 30% in België en voor de rest in omliggende landen als Duitsland, Engeland, Denemarken. De boeken worden over de hele wereld ingekocht. 'n Keer kijken of er boeken van je gading zijn? zie www.vogelboekhandel.nl of ga op afspraak een keer bij ze langs.

Ontwikkelingen in de markt.

Wat Jan met name merkt is dat de verkoop van voliëreboeken elk jaar terugloopt. Het is de markt van vogelliefhebbers die thuis vogels houden in kooi of voliëre. Zo bevestigt ook de vogelboekhandel wat we al lang wisten, namelijk dat de vogelhouderij in Nederland langzaam maar zeker terug loopt! De tweede categorie kopers zijn de vogelkijkers. Dit is een groep, vaak

'hobby' van Joke

'hobby' van Jan

jongere mensen, die groeiende is. Het zijn de vogelspotters, de mensen die de natuur in trekken op zoek naar vogels. Mensen die vaak op zoek zijn naar specifieke boeken over vogels in de natuur. Ook zijn ze geïnteresseerd in monografieën, boeken over één bepaalde vogelsoort.

Nederlandstalige veldgidsen worden overigens meestal gekocht bij de plaatselijke boekhandel. De derde groep wordt gevormd door de reizigers. Het zijn de afnemers van de vogelgidsen (field guides). Dat zijn dan boeken die vogels beschrijven die in een bepaald land voorkomen. Dergelijke boeken worden gekocht door mensen die op vakantie gaan naar bijvoorbeeld Ghana, Tenerife of Costa Rica en dan een boek kopen met plaatjes en beschrijvingen van vogels uit dat specifieke land. Ook deze laatste groep is groeiend. Ofschoon daar in 2020 natuurlijk wat de klad in gekomen is.

Jan heeft wel gemerkt dat er sinds de uitbraak van Corona (en de regelgeving daaromtrent) meer boeken gekocht worden door mensen die weer met vogels willen beginnen en daar meer informatie over willen hebben. In de eerste maanden van de crisis werden zo'n 25-30% meer boeken gekocht! Ondanks het feit dat er enorm veel informatie op het world-wide-web te vinden is, blijven Nederlanders en Belgen boekenlezers. Men wil toch echt een boek in de hand hebben om doorheen te bladeren. Liever dan steeds op een beeldscherm kijken.....

Soorten boeken

Zoals hierboven genoemd zijn er boeken voor vogelhouders, vogelkijkers en vogelreizigers. Een gedeelte van het boekenbestand bestaat uit gebruikte boeken. Deze worden voor een gereduceerd tarief te koop aangeboden. Boeken van 'all over the world'. Dat zijn vaak Engelstalige boeken. Maar in

Nederland en België worden ook nog elk jaar nieuwe boeken uitgegeven. Behalve boeken verkopen houdt Jan Keppel zich ook bezig met het opkopen van boekencollecties. Soms collecties van liefhebbers die met de hobby stoppen; of collecties uit een nalatenschap. Enkele jaren geleden werd een flink gedeelte van de bibliotheek overgenomen van het voormalige vogelpark Wassenaar. In die collectie bevonden zich destijds veel historische exemplaren. Afgelopen oktober werd de hele collectie vogelboeken overgenomen van het IVV (Internationale Vogelboeken Verzendhuis) vanwege het beëindigen van het bedrijf. Meer dan tweeduizend boeken moesten worden ingepakt, verhuisd, weer uitgepakt en in het digitale systeem opgenomen. Een klus van honderden uren!

Uitgeverij

In het verleden hebben Jan en Joke in eigen beheer verschillende vogelboeken uitgegeven, onder andere van Harrie van der Linden, Alois van Mingeroet, Rik Meerema en Pieter v.d. Hooven. Momenteel staat het uitgeven van boeken op een wat lager pitje. Het uitgeven van dergelijke, met name Nederlandstalige, boeken is de laatste jaren wat risicovoller geworden omdat de afzetmarkt terug loopt. Voor Engelstalige boeken is een wat grotere afzetmarkt.

Nog wensen?

Lekker doorgaan en genieten van vogels. <

Aanpassing van de standaard houdt niet in dat we vogels gaan vragen die op de stok gaan hangen. Zoals op deze foto te zien is kan de vogel zowel een goed model hebben als vrij en in een hoek van circa 45 graden op een stok zitten.

Wat verstaan we onder **model**

Wat is een goed model? Misschien een inkoppertje maar gezien de ontwikkelingen bij bepaalde vogel soorten is het goed om eens stil te staan bij afwijkingen in het model van onze wedstrijdvogels. In dit artikel wordt onder andere stil gestaan bij de ontwikkelingen bij de zebravink waar het Engelse type volop wordt ingekweekt. De standaard van de Nederlandse Zebravinken Club is aangepast wat het fysieke gedeelte betreft.

Lopiz, Henk van der Meer en Henk de Vos

Door de vaak langere bevedering, waar op geselecteerd wordt kan in de toekomst, of misschien is het al zover, de bevruchting moeizamer tot stand komen. Er moeten dan kunstgrepen worden toegepast om bevruchte eieren te bekommen.

Een te lange bevedering kan ook tot gevolg hebben dat het oog vrijwel bedekt wordt. Dat is niet hetgeen we willen in het kader van dierenwelzijn.

Bij de agaporniden is in de standaard opgenomen dat het bovenste deel van de oogring bedekt mag zijn zonder dat de vogel daar hinder van ondervindt. In principe geldt voor alle vogelsoorten dat het oog vrij van bevedering dient te zijn zowel aan de onderzijde als aan de bovenzijde van het oog.

Wat zien we vaak bij diamantvinken? Door selectie op langere bevedering ontstaan er een aantal problemen. Bijvoorbeeld dat de flankstippen niet meer rood zijn, maar ovaal. Ook ontstaat vaak een te zware borst, vooral bij de aars. Hierdoor gaat de vogel meer op de stok hangen.

Een gouldamadine met een te zware lichaamsvorm met een klein kopje crop. De selectie van langere bevedering van het lichaam blijft dan achter bij de bevedering van de kop. De verbodding is dan zoek.

Bij de gouldamadine zien we vaak te slanke vogels, vogels met kleine kopjes en een smalle lichaamsvorm. Het tegenover gestelde gaan we ook steeds meer zien.

Bij de oogring agaporniden soorten zijn er veel kleurslagen van de ene soort op de andere soort overgezet. Hier dienen we nog meer op de niterlijke kenmerken te letten zoals; past de kopvorm wel bij deze soort of hebben we met een F3 vogel te maken waar de kleur al vrij goed is maar nog aan de lichaamsvorm moet gewerkt worden. Vaak zien we nog afwijkende staatkleuren. Past deze grote kop nog wel op deze vogel of is er nog teveel Fischeri bloed aanwezig? Op dit soort details zullen we meer aandacht moeten besteden.

copy

Vogel

Kleurkanarie mozaiek rood type 2 man

Beginnen

Met vogels 2

Welke vogels zijn geschikt voor de gezelschapsvolière.

Wes en Futro, Adn van Koeten

In een viertal artikelen krijgt u voorbeelden van een vogelcollectie voor een gezelschapsvolière.

Bij onderstaande vogelcollectie wordt uitgegaan van een buitenvolière met een lengte van drie meter en een breedte van twee meter ($3 \times 4 = 12 \text{ m}^2$) en een nachtverblijf van twee bij twee meter ($2 \times 2 = 4 \text{ m}^2$). Zoals eerder vermeld kunnen hier circa tien paartjes in gehouden worden. Zorg er voor dat er nooit meer dan één paartje per soort in een gezelschapsvolière ondergebracht worden. Met twee paartjes van eenzelfde soort ontstaan vrijwel altijd moeilijkheden.

Onderstaande vogelcollectie is samengesteld uit vogels waarvan er een aantal in dit artikel worden behandeld. Afhankelijk van de grootte van de volièrre kunt u uw collectie inkrimpen of uitbreiden. Bedenk wel dat wanneer u

bijvoorbeeld geschikte parkieten, zoals Bourke parkieten en/of valkparkieten, aan de collectie toevoegt dit van invloed kan zijn op de beplanting van de volièrre. Onderstaande collectie is slechts een voorbeeld. Rekening houdend met de opmerkingen die bij de behandelde vogelsoorten staan vermeld, kan natuurlijk ook naar eigen keuze een collectie worden samengesteld.

Onderstaande vogelcollectie kan, tenzij anders vermeld, overwinteren in een vorst- en tochtvrij nachtverblijf en geeft een redelijke kans op broedsucces:

Collectie 1

Rijstvogel, roodkop papegaaiaamadine, diamantduifje, Chinese dwergkwartel, zebrevink, loodbekje, binsenastrilde, (kleur)kanarie, Japans meeuwtje, Bourke parkiet.

Opmerking: Veel van de hierboven genoemde vogelsoorten zijn verkrijgbaar in verschillende kleurslagen.

Loodbekje

(*Euodice malabarica*)

Grootte: 11 cm.

Ringmaat: 2,3 mm.

Geslachtsonderscheid: Tussen het mannetje en het popje is nagenoeg geen uiterlijk waarneembaar verschil.

Mannen hebben vaak een wat helderder masker, borst en buikkleur. Ook is de flanktekening bij de mannen vaak wat sprekender. De zang van de man geeft 100 % zekerheid over het geslacht.

Woongebied: Loodbekjes bewonen steppen en savannes, in cultuur gebrachte gronden en ook zijn ze te vinden in tuinen en parken.

Omgevingstemperatuur: Het houden van loodbekjes hoeft geen problemen op te leveren in ons land. Wel ben ik van mening dat een volièrre waarin deze vogels worden gehouden een droog en tocht- en vorstvrij nachtverblijf dient te bezitten.

Bijzonderheden: Loodbekjes zijn erg verdraagzame vogels en kunnen dan ook prima in een gezelschapsvolièrre worden gehouden. Het loodbekje is zeer nauw verwant aan het zilverbekje. De bastaarden van beide soorten zijn in beide geslachten volledig vruchtbaar. Het verschil tussen beide soorten zit hem in de kleur van de snavel, het type, de lichaamskleur, de vorm van de staart en in de meeste gevallen de kleur van de stuit.

Ten opzichte van het zilverbekje is de snavel van de loodbek meer loodkleurig, oogt het type wat slanker, is de lichaamskleur kouder, de vorm van de staart lancetvormig en in de meeste gevallen de stuitkleur wit (door de donkerstuitmutatie bij deze soort is dit niet altijd het geval!). Het mag duidelijk zijn dat loodbekjes, vanwege bastaardering, niet samen in een gezelschapsvolièrre met zilverbekjes gehouden moeten worden. Bij het loodbekje kennen we o.a. de mutaties bruin, opaal en grijs.

(Kleur)kanarie

Grootte: 14 cm.

Ringmaat: 2,9 mm.

Geslachtsonderscheid: Mannen en poppen zijn niet op basis van uiterlijk van elkaar te onderscheiden. Mannen zijn te herkennen aan de zang. Popjes zingen niet.

Omgevingstemperatuur: Ze kunnen in een volièrre met een vorst- en tochtvrij

Japans meeuwjtje

nachtverblijf overwinteren.

Bijzonderheden: De gedomesticeerde kanarie komt niet in de vrije natuur voor want ze zijn ontstaan uit kruisingen tussen de wilde kanaries en andere vinken. Door selectieve kweek is een groot aantal kanarierassen gekweekt, waaronder de kleurkanarie. In een gezelschapsvolière is het belangrijk ervoor te zorgen dat er meer popjes rondvliegen dan mannen. Twee mannen in de volièrre zullen snel tot gevechten overgaan die tot bloedens toe door kunnen gaan. Het popje legt gemiddeld vier eitjes, die alleen door haar worden bebroed. De broedduur bedraagt dertien dagen. De jongen vliegen na ongeveer drie weken uit.

Rijstvogel

(Padda oryzivora)

Grootte: 14 cm.

Ringmaat: 3,2 mm.

Geslachtsonderscheid: Het popje is iets kleiner en heeft een smallere kruin dan het mannetje. Ook wordt haar snavel wat egalier naar de punt toe.

Woongebied: Ze komen in grote zwermen voor in rijst- en bamboevelden.

Omgevingstemperatuur: Ze kunnen in een volièrre met een vorst- en tochtvrij nachtverblijf overwinteren.

Bijzonderheden: Een zeer populaire volièrevogel, waarvan al verschillende mutaties bestaan. Zo zijn er naast de wildvorm onder andere ook witte, bruine en bonte rijstvogels. Ze broeden graag in halfopen nestkastjes met een afmeting van 30 x 25 x 25 cm. Een goed

Koppel witte rijstvogels

paartje broedt vrijwel het gehele jaar door. Dit moet u verhinderen omdat anders het popje uiteindelijk zal bezwijken aan legnood. Meer dan twee legfels per jaar moeten niet worden toegelaten. De broedduur is twaalf tot vijftien dagen.

Japans meeuwjtje

(Lonchura striata var. domestica)

Grootte: 12 à 13 cm.

Ringmaat: 2,5 mm.

Geslachtsonderscheid: Er is geen uiterlijk verschil tussen het mannetje en het popje. Omdat alleen het mannetje zingt en baltst, is dit de beste manier om de seksen te onderscheiden.

Omgevingstemperatuur: Ze kunnen in een volièrre met een vorst- en tochtvrij nachtverblijf overwinteren.

Bijzonderheden: Het Japans meeuwjtje is ontstaan uit de kruising spitsstaart bronzemannetje (*Lonchura striata striata*), Japanse meeuwjtjes zijn zeer geschikt om in een gezelschapsvolièrre te houden. Het is mogelijk meerdere paartjes bij elkaar te plaatsen. Ze broeden graag in halfopen nestkastjes met een grootte van 25 x 25 x 25 cm. Laat niet meer dan twee broedsels per jaar grootbrengen en voorkom broeden in de winter. Het legsel bestaat meestal uit vier tot zeven eitjes. Ze worden door beide vogels gedurende circa achttien dagen bebroed. De jongen verlaten na ongeveer drie weken het nest. Een zeer gunstige eigenschap van Japanse meeuwjtjes is dat ze vrij gemakkelijk de jongen van andere

soorten (van ongeveer gelijke grootte) grootbrengen.

Zebravink

(Taeniopygia (Poephila) guttata)

Grootte: 10 cm.

Ringmaat: 2,7 – 2,9 mm.

Geslachtsonderscheid: De mannetjes bezitten een oranjebruine wangvlek die bij de popjes ontbreekt. Bij witte zebravinken is het verschil tussen het mannetje en het popje te zien aan de snavel: de snavel van het mannetje is bloedrood, terwijl dat van het popje veel lichter rood van kleur is.

Omgevingstemperatuur: Ze kunnen in een volièrre met een vorst- en tochtvrij nachtverblijf overwinteren.

Bijzonderheden: Het zijn levendige en vrij brutale volièrevogels. Ze broeden in vrijwel elk aangeboden nestkastje. Een goed paartje wil het hele jaar door broeden. Toch moet u niet toestaan

Zebravink

Diamantduifjes

dat de vogels meer dan twee broedsels per jaar grootbrengen. Hun vrijstaande nest is flesvormig, met een ingangstunnel. Zebravinken kunnen lastig zijn tegen andere soorten in de volière. Ze stelen namelijk nestmateriaal uit nesten van andere vogels, ook al hebben deze eieren en/of jongen. Bij de zebravinken is inmiddels een groot aantal mutaties gekweekt. Naast de grijze wildkleur bestaan o.a. de volgende mutaties: bruin, bleekkrug, masker, wit, bont en getekend, zwartborst, oranjeborst, blackface, zwartwang, pastel, witborst, wang, isabel, agaat, gekuifd en geelsnavel. Al deze mutaties zijn onderling weer te combineren per twee, drie, vier enzovoort.

Diamantduif (*Geopelia cuneata*)

Grootte: 19 cm.

Ringmaat: 3,5 mm.

Geslachtsonderscheid: Het verenkleed van het popje is meestal bruiner van kleur. In broedconditie is de oogring van de man intenser rood dan die van het popje.

Woongebied: Open beboste gebieden en doornig struikgewas.

Omgevingstemperatuur: Ze kunnen in een volière met een vorst- en tochtvrij nachtverblijf overwinteren.

Bijzonderheden: Het zijn gemakkelijke en vredelievende volièrevogels. Plaats niet meer dan één paartje in de gezelschapsvolière. Het aantal broedsels moet beperkt gehouden worden tot twee à drie per jaar. Ze houden van een zonnige volière. De eigen nestbouw van de vogels stelt niet veel voor. Ze accepteren gemakkelijk een komvormig nestkastje. Het popje legt twee eitjes die door beide vogels worden uitgebroed. De broedduur bedraagt ongeveer dertien dagen. De jongen verlaten het nest na tien dagen. De jongen zijn na twee

Roodkop
papegaaiamadine

maanden niet meer te onderscheiden van de ouders.

Roodkop papegaaiamadine (*Erythrura psittacea*)

Grootte: 12 cm.

Ringmaat: 2,5 mm.

Geslachtsonderscheid: Voor een niet geïsoleerd oog kan het geslachtsonderscheid een probleem opleveren. Man en pop lijken namelijk erg veel op elkaar. In de literatuur wordt vermeld dat de pop iets matter van kleur zou zijn. Mijn ervaring is echter dat er nagenoeg geen kleurverschil is tussen beide vogels. Wel heb ik de indruk dat de mannetje iets forser zijn dan de popjes. Een zekerder methode om het geslacht te bepalen is de aarsstreek van de vogels te bekijken. Mannen tonen namelijk rond de aarsstreek enkele rode veertjes, terwijl deze bij poppen ontbreken.

Woongebied: Op Nieuw Caledonië komen ze vooral op open grasvlakten en in de struiken aan de rand van bossen voor. Ze leven in hoofdzaak van graszaden.

Omgevingstemperatuur: Roodkop papegaaiamadines kunnen in een volière met een vorst- en tochtvrij nachtverblijf overwinteren.

Bijzonderheden: Belangrijk in de voeding van roodkop papegaaiamadines is de aanwezigheid van gebroken haver omdat hiermee voorkomen wordt dat ze een (blauwe) onderbuik met opgezette darmen krijgen. Een toevoeging van ca. 5% gebroken haver in het zaadmengsel en of een theelepeltje gebroken haver per week schijnt voldoende te zijn om deze vervelende kwaal te voorkomen. Ingeval van jongen is het aan te raden om deze niet te lang bij de ouders te laten omdat de man vaak achter de jongen, en dan met name de jonge mannen, aanjaagt en ze hierbij nog wel eens flink wil plukken, soms tot bloedens toe. Enkele bekende mutaties zijn de roodkop papegaaiamadine zijn de zeegroene en de bonte.

Bourke parkiet (*Neopsephotus bourkii*)

Grootte: 21 cm.

Ringmaat: 4,0 mm.

Geslachtsonderscheid: Het popje heeft een wat rondere kop en mist het uitgebreide blauw boven de snavel wat de man wel heeft.

Woongebied: Open steppen, die met acacia's en andere struiken zijn begroeid, waarvan ze de zaden eten. Omgevingstemperatuur: Ze kunnen in een volière met een vorst- en tochtvrij nachtverblijf overwinteren.

Bijzonderheden: Bourke parkieten zijn het actiefst tegen de avond. Het is één van de weinige parkietensoorten die in een gezelschapsvolière met kleine tropische vogels kan worden gehouden. Ze broeden in nestkastjes met een afmeting van 45 x 15 x 15 cm. Leg vochtig turfmoel en/of houtspaanders vermengd met potgrond op de bodem van het broedkastje. Het popje legt meestal vier tot zes eitjes, die alleen door haar worden uitgebroed. De broedduur bedraagt ongeveer achttien dagen. De jongen vliegen na vier weken uit en zijn dan erg wild. Het is daarom aan te bevelen om tegen die tijd groene takken in het gaas te steken zodat ze zich niet zo snel verwonden aan het gaas. <

Bourke parkiet, rose

BONDSMEDEDELINGEN APRIL 2021

VAN DE KEURMEESTERSVERENIGING

TROPISCHE VOGELS EN PARKIETEN

M. Strijdveen uit Wijhe heeft een nieuw mail adres : martien@strijdveen.nl

KLEUR EN POSTUURKANARIES

C.B. Diepstraten uit Maassluis is gestopt als keurmeester.

JUBILARISSEN 25 JAAR:

H. Hek en Th. van Vliet, afd. Montfoort (M35); A.M.J. van Bekhoven, afd. Roosendaal 1 (R02); M. Wijnberger en C. ten Broek, afd. Renswoude (R05).

JUBILARISSEN 40 JAAR:

fj. Overeem, afd. Rheden (R43); J. vd. Maagdenberg, afd. Roosendaal 1 (R02); W. Veening sr., afd. Hoogkerk (H40).

JUBILARISSEN 50 JAAR:

J. Pijpers, afd. Brunssum 2 (413).

OUDE JAARGANGEN VAN 'ONZE VOGELS' DIGITAAL!!

Oud-keurmeester Jacob Miedema heeft 38 !!! jaargangen van 'onze vogels' gedigitaliseerd. Een enorm karwij, maar een fantastisch initiatief! In samenwerking met Jacob is het voor vogelliefhebbers voortaan mogelijk om jaargangen van 'Onze Vogels' in te kijken via de website www.devogelliefhebber.nl

De jaargangen van 1978 tot en met 2015 zijn volledig gedigitaliseerd terwijl een handige inhoudsindex u helpt om snel een gewenst artikel van uw favoriete vogelsoort te vinden. Daarnaast geeft de website veel informatie, filmpjes en handige links. Een aanrader.

Klik hier: www.devogelliefhebber.nl/bibliotheek-onze-vogels/

OVERLEDENEN

R. Wieland uit Angeren was ringencommissaris van V.V. "Onder Ons", afd. Gendt 2 (G24).

K. Muis, Vollenhove (V17); C. vd Beemd, Eitten-Leur (H17); P. Engelen, Arnhem (O15); A. Dijkmans, Eersel (E38); L. Pierneef, Barendrecht (H79); J. van Son, Schijndel (S23); W.M. Nollen, Veghel (V11); A.M.E. Bal, Erp (E32); C.J. Klomp, Herpen (H87); J.M.H. Veekens, Rosmalen (R11); L. v/d Hoorn, Leimuiden (R14); W.G. van Oort, Vlaardingen (V04); W. Peters, Vorden (D45); K. Conyn, De Goorn (O36); M.K. Westerlaken, Rijswijk (W33); W.T. vd. Ree, Zuidland (H28); W.J. Peters, Stein (S27); O. Veenstra, Wijnjewoude (U05); K. Muis, Vollenhove (Z12); B. G. Wiltink, Aalten (324); G. J. Tijsmans, Schiedam (S01); J. Lok, St Jans klooster (J03).

Wij wensen alle nabestaanden veel sterkte bij het verwerken van hun verlies.

ERELEDEN

L.M.G. Bertina, C. van Elven, H. de Geus, R. Greefhorst, J. Heesekkers, H.P.G.M. van Hout, J.A.M. Kerkhof, P.J.F. Klören, T.J. Koenen, C.G. Maandag, H. Marinus, S. Munnikma, Mr. H.J.M. Stienen, H.K. vd. Wal, C.W. Westland, W. Zijlstra.

LEDEN VAN VERDIENSTE

J.J. Aelbrecht, J. v/d Beek, E.B.A. Berns, T. Bielderman, K. Blink, B. Bosch, H. Branje, A. Castermans, R. van Dijk, A. Gort, R. Hagenaars, K. Haisma, B.A.M. Horsting, A.J. Houtkooper, H.F.M. Jansen, J.M.C. van Kempen, G. Koenderink, J. Kreijveld, C.H.M. van der Linden, C. van Lunteren, A. Mertens, A. van Mingerroet, A.P.F. van Niel, P. Ooijen, C. van Oosterhout, J. Perdon, H. van Segelen, R. Steenbakkers, H. Suijchies, W.A. Tolman, P. v.d. Tuin, J. Wijnhoven, H. Wouwenaar, K. Zegelaar.

DE BONDSRAAD IS ALS VOLGT SAMENGESTELD

Hoofdbestuur
Voorzitter: Klaas Srijder, tel. 0513-416610,
E-mail: k.srijder@home.nl

2e voorzitter: Albert Zomer, tel. 0546-456146,
E-mail: albertzomer1958@outlook.com
Secretaris: Huub Mertens, tel. 06-19063510,
E-mail: huubmertens54@gmail.com

Penningmeester: Dirk Verburg, tel. 0113-502676,
E-mail: cn.vogel@zeelandnet.nl

Bestuurslid: Sjaak van Bennekom, tel. 035-6562027,
E-mail: j.vanbennekom@hetnet.nl

Districtsvoorzitters

Groningen: Sjoerd Westerhof (a.i.), tel. 06-30308081,
E-mail: sjoerdwesterhof@kpnmail.nl

Friesland: Sicco Veestra, tel. 0515-
573722/0654351180,
E-mail: siccoveestra@hotmail.com

Drenthe: Matthijs Slagter, tel. 050-230 81 03,
E-mail: m.z.slagter@hotmail.com

Overijssel: Harry Oude Vrielink, tel. 0546-622818,
E-mail: Yurley2@kpnmail.nl

Gelderland: Wim Thelosen, tel. 0481-375789,
E-mail: wim.thelosen@gmail.com

Utrecht: Ronald van der Putten, tel. 06-22399614,
E-mail: rj.vanderputten@gmail.com

Noord Holland: Ruud Kok, tel. 06-20302122,
E-mail: ruudkok18@gmail.com

Zuid Holland (a.i.): Lex Kaptein, tel. 06-12616179,
E-mail: a.kaptein7@upcmail.nl

Zeeland: Leo Quist, tel. 0166-652150,
E-mail: leoquist@zeelandnet.nl

West Noord-Brabant: Jack Burm, tel. 06-22698301,
E-mail: j.burm7.1@upcmail.nl

Oost Noord-Brabant: Peter Verkuijlen,
tel. 06-46615193, E-mail: peterverkuijlen@ziggo.nl

Limburg: Jan Geenen, tel. 06-48097029,
E-mail: j.geenen@home.nl

Voorzitter keurmeestersvereniging

Willem Smit, tel. 06-13782511,
E-mail: wsmit63@icloud.com

Voorzitter vereniging speciaalclubs
L. Wooning, tel. 0182-385921, E-mail: Fr.wooning@live.nl
Gelieve correspondentie voor hoofdbestuur en bondsraad naar het bondsbureau te zenden.

VERTROUWENSPEERSON

Jan Perdon, tel. 06-53256215,
E-mail: pdteb@home.nl

BONDSBUREAU

Bezoekadres: Aletta Jacobsstraat 4, 4623 ZB
Bergen op Zoom.
Postadres: Postbus 74, 4600 AB Bergen op Zoom.
Telefoon: 0164-235007

E-mail: info@nbwv.nl
Internet: www.nbwv.nl
Het bondsbureau is op werkdagen geopend van 8.30 tot 12.30.

SECRETARIAAT KEURMEESTERSVERENIGING

Hans de Boer, Kraatsweg 40, 6712 DC Ede, tel. 06-42812029, E-mail: secretariaatkmv@gmail.com

TECHNISCHE COMMISSIES

Kleur- en postuurkanaries
Rein Greefhorst, Warenargaarde 814, 7329 GS Apeldoorn, tel. 055-5414227, E-mail: rgreefhorst@planet.nl

Tropische vogels en Parkieten
André Gerritsen, Rijnstraat 19, 4031 KK Ingen, tel. 0344-601892, E-mail: a.gerritsen274@upcmail.nl

Zang
Erik Buizer, tel. 06-36208353, E-mail: e-buizer@hotmail.com. Bij vragen over artikelen in Onze Vogels kunt u informeren via de redactie of het bondsbureau.

SPECIALCLUBS

Voor de liefhebbers van (vrijwel) elke vogelsoort kent de NBvV een speciaalclub. Het lidmaatschap van die speciaalclubs is in principe voorbehouden aan hen die lid van de NBvV zijn. Onderstaand hun contactinformatie. Verdere informatie kunt u vinden op onze website.

Speciaalclub Europese Cultuurvogels
T. de Boer: 06-13211143 / secretariaat@info-sec.nl

Parkieten Speciaalclub
Frans Broeren: 0165-327156 / secretaris@parkietenSpeciaalclub.nl

Insecten- en vruchtenetende Vogels
Sytse Andringa: 06-20740012 / secretaris@vogelspecialclub.nl

Japane meeuwen en overige Lonchura's
P. Linskens: 06-17394904 / secretariaat@jmc-lonchura.nl

Natuurbroed Gouldamadine
H.J. Koning: 06-55374009 / secretaris@snagn.nl

Nederlandse Zebrevinken Club
Eric Kullpers: 073-5210343 / ledenadmin@nederlandsezebravinkenclub.nl

Afrikaanse Prachtvinken
Theo Helmink: 023-5290544 / info@scapnl.com

Speciaalclub Australische Prachtvinken & Papegaai Amadines
Simon Branderhorst: secretaris@prachtvinken.nl

Werkgroep Amerikaanse Sijzen
Dhr. B. Prins: 06-54226003 / a.prins.bp@gmail.com

Nederlandse Kleurkanarie Club
Marga van Eerden: 010-4834226 / nkc-ledenservice@hetnet.nl

Speciaalclub Kleurkanaries
Sjaak Verkoeijen: 06-14168732 / info@speciaalclubkleur.nl

Speciaalclub Zangkanaries NZHU

P.C. Hagenaars: 06-10474218 / piet@hagenaars@outlook.com

Speciaalclub L.S.H. Harzers
B. Rhee: 0546-825987 / rhee1234@hetnet.nl

Speciaalclub Waterslagers "De Nachtegaal"
J.J. de Bruine: 0527-689488 / jandedebrouine@me.com

Speciaalclub Kleurkanarie Noord-Nederland
Erik Hulsman: 06-15137718 / bestuur@speciaalclubkleurkanarie.nl

Nederlandse Speciaalclub Mozaiek Kanaries
H.H.S. van der Koik: 06-50526912 / http://nederlandse-speciaalclub-mozaiek-kanaries.nl/

Spanish Timbrado Society
Matthew Sprangers: 06-12887765 / timbradosociety@gmail.com

Speciaalclub Postuurkanaries NPV
H.M. Onstenk: 06-53891234 / info@NPV.nl

HEEFT U VRAGEN OVER VOGELS? STEL ZE AAN ONDERSTAANDE SPECIALISTEN:

Harzers en waterslagers:
Jan de Bruine, tel. 06-37349329,
E-mail: jan_debruine@icloud.com

Timbrado's:
Harry Smit, tel. 030-6062046,
E-mail: harysmit44@hotmail.com

Kleurkanaries:
Gerard Verhaegen, Schaepraanlaan 9, 4641 BX Ossendrecht, tel. 06-23582296,
E-mail: gerardverhaegen@ziggo.nl

Postuurkanaries:
Theo Minten, Mt. Beumerstraat 44, 5986 CE Beringe, tel. 077-3076039 E-mail: thm.minten@home.nl

Europese cultuurvogels en hun bastaarden:
Piet de Dreu, Buys Balkoestraat 7, 4462 AM Goes,
E-mail: dreu@kpnmail.nl

Grasparkieten:
Jan Bouwmeester, Dahlaveld 1, 2914 CA Nieuwenkerk a/d IJssel,
E-mail: jlbouwmeester@hotmail.com

Grote parkieten en agaporniden:
Rien Steenbakkers, Dr. Boukacrastraat 1, 5473 AK Heeswijk Dinther, E-mail: riensteenbakkers@home.nl

Zebrevinken, Japane meeuwen en hun bastaarden:
Francis Kriesels, Bilderdijkstraat 18, 3202 AE, Spijkenisse, E-mail: francis.kriesels@sxs4.nl

Tropische vogels en hun bastaarden, duiven en kwartels:
Pieter van den Hooven, Violetteweg 8, 8042 AR Zwolle, E-mail: pieter.hooven@gmail.com

Vruchten- en insectenetters:
Rick van Groningen, tel. 06-34200301,
E-mail: vangroningenr@icloud.com

De cinnamon roodvoorhoofdkakariki

April

De roodvoorhoofdkakariki komt oorspronkelijk van Nieuw-Zeeland en behoort tot het geslacht *Cyanoramphus*. Deze (geslachts)naam, die in 1854 door Prins Bonaparte aan de soort werd gegeven, hebben ze te danken aan de blauwgrijze kleur van hun snavel. *Cyanoramphus* betekent namelijk 'blauwe snavel'. De naam 'kakariki' komt uit de taal van de oorspronkelijke bevolking, de Maori's en betekent 'kleine parkiet'. Opvallend is dat er in ons land heel succesvol met deze vogels wordt gekweekt terwijl ze geen grote verspreiding meer hebben in Nieuw-Zeeland. De vogels zijn daar namelijk niet opgewaassen tegen de ingevoerde zoogdieren zoals katten, ratten en wezels. Stabiele populaties van kakariki's bestaan nog slechts op de kleine eilanden rond Nieuw-Zeeland.

De hier afgebeelde roodvoorhoofdkakariki heeft duidelijk een andere kleur dan de wildvorm. We hebben hier dan ook te maken met een vogel die de mutatie cinnamon bij zich draagt.

In tegenstelling tot de wildvorm wordt hij de cinnamon mutatie

geen zwarte eumelanine (= zwarte kleurstof) gevormd in de veren maar kaneelbruine eumelanine. De naam cinnamon komt uit het Engels en betekent dan ook kaneel. Deze mutatie ontstaat doordat de vorming van zwart eumelanine in de veer onvolledig plaatsvindt. Er wordt als het ware een stap overgeslagen in het proces met als gevolg dat het eumelanine in de haardjes van de veer niet zwart, maar bruin van kleur wordt. De bruine kleur, die vervolgens ontstaat, is in grote mate afhankelijk van de aanwezige concentratie eumelanine in de veervelden. Op plaatsen waar een hoge concentratie eumelanine aanwezig is, wordt de kleur donkerbruin tot zwartbruin. Cinnamon vogels hebben kaneelbruine vleugelpennen. Ook de lichaamskleur verandert enigszins, deze wordt iets lichter, maar tegelijkertijd komt er een warme bruine gloed overheen. Cinnamon vogels worden geboren met pruimrode ogen, die na enkele dagen donkerder worden.

Adri van Kooten

WORD OOK LID!

De officiële Facebookgroep van de NBvV

Nederlandse Vogelliefhebbers (NBvV)

Zoek ons op Facebook!

Voliërebouw Saman
voor al uw voliëres, hokken en kooien

Wij leveren uit voorraad. U kunt gaan voor zelfbouw compleet of met losse panelen als bouw pakket. Ook verzorgen wij de complete montage indien gewenst. Antraciet, zwart, groen, geanodiseerd en brute + aluminium hebben wij in het programma. Gaas in diverse maten, kleuren en draaddikte, op maat geknipt na walsen. Diverse soorten en maten plaatwerk zoals kunststof, acp, plexiglas, polycarbonaat en sandwichpanelen om dichte kooien en geïsoleerde nachthokken te maken. Voor meer informatie kijk op: www.volierebouwsaman.nl en bel of mail ons.

KRUISPAD 14 | 4891 RJ RIJBERGEN
06 51 14 55 25
INFO@VOLIEREBOUWSAMAN.NL
WWW.VOLIEREBOUWSAMAN.NL

Voor al uw vogelbenodigdheden

WIM VAN DE LUSTGRAAF

www.wimvandelustgraaf.nl

100% Natuurlijk op oregano basis

ROPA BIRD

- Maag- darmgezondheid
- Veren & huid gezondheid
- Luchtwegen gezondheid
- Algemene gezondheid

www.ropastore.com

tel: +31 (0)75 614 41 43
E-mail: info@ropastore.com